

ภาคผนวก

·
·
·
·

·

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และผู้บอกข้อมูล
เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร

·
·
·
·

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ทองม้วน ภาคมฤค.บ้านป่าปาก หมู่ ๑ ตำบลขอนแก่นอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด.
๒. ปัญญา นาแพงหมื่น.คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๓. ภูวนาท มาตรฐาน, ว่าที่ร้อยตรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
๔. เชี่ยน จันทร์มาลา. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๕. บุคศรี ป้อมไชยา. บ้านอู่ไม้ ตำบลช้างมิ่ง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๖. บัวลัยเมืองแทน.บ้านเลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๑ ตำบลวาริชภูมิ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
๗. บรรณิน การุณ. บ้านเลขที่ ๔๐หมู่ ๖ตำบลนาหัวบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๘. สุชัยไฟ การุณ. บ้านเลขที่ ๔๒หมู่ ๖ตำบลนาหัวบ่อ ตำบลพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๙. แก้ว อินทาน. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
๑๐. หวานเย็น แสนสงคราม. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๐. นางเพ็ง นิติธร. บ้านเลขที่๑๓๕/๑บ้านพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง-สกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๑. ดาวเรือง นามผา. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๑๒. กี ถิ่นดองโอบ. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๑๓. กุ วงศ์บาตร. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๑๔. วิจิต คำสมศรี. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๑๕. สมใจ คำเพชร. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๑๖. บวน นครศรี. บ้านดองโอบ ตำบลดองโอบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

๑๗. ทองพูน ะไชศรี. บ้านตองโขบ ตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัด

สกลนคร

๑๘. คำพุ ะไชศรี. บ้านตองโขบ ตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัด

สกลนคร

รายชื่อผู้บอกข้อมูลเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร
กลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว

๑. ทองดี แก้วฝ้าย. บ้านสามัคคีพัฒนา ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

๒. สมาน แก้วฝ้าย. บ้านสามัคคีพัฒนา ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร.

๓. บุญเพ็ง สุวรรณ. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๔. มณีจันทร์ทิระโต. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๕. วินเทพสุรีย์. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๖. นางจันทร์แพง สุพร. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๗. บุญเพ็งดวงเพชรแสง. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๘. คำหวาน จันทร์มาลา. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๙. สාරองพรหมทอง. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๑๐. นางแพงศรีบุญแสง. บ้านวังยาง ตำบลวังยาง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

๑๑. นคร จงรักษ์. บ้านหนองกุง ตำบลฮางโฮง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๒. อ่อน ปฎิโชติ. บ้านหนองกุง ตำบลฮางโฮง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๓. ถวิล คุณแสง. บ้านหนองกุง ตำบลฮางโฮง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๔. สාරอง ปฎิโชติ. บ้านหนองกุง ตำบลฮางโฮง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๕. เพ็ง แก่นจำปา. บ้านหนองลาดใต้ ตำบลหนองลาดอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๖. น้อย ชุคปา. บ้านหนองลาดใต้ ตำบลหนองลาดอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๗. แพง อุประ. บ้านหนองลาดใต้ ตำบลหนองลาดอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

๑๘. ปาน อุประ. บ้านหนองลาดใต้ ตำบลหนองลาดอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร

๑๙. เปรมรัฐพร ลาสูด. บ้านหนองลาดใต้ ตำบลหนองลาดอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร

๒๐. เกสา ไพศรี. บ้านอากาศ ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

:

.

:

:

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยโย้ย

๑. อ่อนแก้ว ศรีสร้อย. บ้านอุ่มเหม้า ตำบลไฮหย่องอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
๒. มาลัย ศรีสร้อย. บ้านอุ่มเหม้า ตำบลไฮหย่องอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
๓. โสภี ศรีสร้อย. บ้านอุ่มเหม้า ตำบลไฮหย่องอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร
๔. วัน ทรายกวาด. บ้านอากาศอำนวย ตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
๕. ศรีไคร จongsรีพันธ์. บ้านอากาศอำนวย ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวยจังหวัดสกลนคร
๖. อิง หัตถสาร. บ้านอากาศอำนวย ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวยจังหวัดสกลนคร
๗. สีกา ศรีช่วย. บ้านอากาศอำนวยตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
๘. กิม ขาทองหยด. บ้านอากาศอำนวย ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวยจังหวัดสกลนคร
๑๐. คำพอง จารน้อยพรหม.บ้านอากาศอำนวยตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวยจังหวัดสกลนคร
๑๑. ศรี เศษฐ์ไชย. บ้านอากาศอำนวย ตำบลอากาศ.อำเภออากาศอำนวยจังหวัดสกลนคร
๑๒. คำหล้า สุริยภูมิ. บ้านเคื่อ ตำบลเคื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
๑๓. โอสถ อินทอง. บ้านเคื่อ ตำบลเคื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
๑๔. วิลลาโสม จันลา. บ้านเคื่อ ตำบลเคื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
๑๕. คำใบ นรสี. บ้านเคื่อ ตำบลเคื่อศรีคันไชย อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
๑๖. ทองใบ บุญสุนีย์.บ้านเคื่อตำบลเคื่อศรีคันไชยอำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร
๑๗. ถอนลัษ สุราษฎร์. บ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๑๘. บัวจันทร์ คำชนะ. บ้านสว่าง ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๑๙. พันธุ์ สอนกางทิพย์. บ้านสว่าง ตำบลสว่างอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๒๐. ละเมี้ยน นันทะวงศ์. บ้านวาใหญ่ ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
๒๑. ยูพิน สาละเนตร. บ้านวาใหญ่ ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

๒๒. กาวิน นันทะวงค์. บ้านวาใหญ่ ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

๒๓. สุพัตรา อรอำพัน. บ้านวาใหญ่ ตำบลวาใหญ่ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

กลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไท

๑. คำมี แก้วท่า. บ้านไผ่ทอง ตำบลช้างมิ่ง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๒. จันทจร ชาระวงศ์. บ้านไผ่ทอง ตำบลช้างมิ่ง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๓. ประดิษฐ์ ทองธิดา. บ้านอู่ไผ่ ตำบลช้างมิ่ง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๔. มี พาดตา. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๕. เชื่อง น้อยเมืองโพน. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๖. บุญโฮม บั๊พพาน. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๗. กอบแก้ว บั๊พพาน. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๘. กันตรี พาดตา. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๙. กองศรี รัตนวงษ์. บ้านคงบัง ตำบลแพด อำเภอกำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๑๐. ปาน แก้วคำแสน. บ้านห้วยบางตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
๑๑. เทวี แก้วคำแสน. บ้านห้วยบางตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
๑๒. ทองสาย แก้วคำแสน. บ้านห้วยบางตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
๑๓. ดิด แก้วคำแสน. บ้านห้วยบางตำบลวาริชภูมิ อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
๑๔. ศรีวิไลย์ พิลาโฮม. บ้านขม้นตำบลขม้น อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๕. เจมรัตน์ พลไชย. บ้านขม้นตำบลขม้น อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๖. นครกาญจน์ พลไชย. บ้านขม้นตำบลขม้น อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๗. บุญนำ การุณ. บ้านนาห้วยบ่อ ตำบลนาห้วยบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๑๘. ชุพิน การุณ. บ้านนาห้วยบ่อ ตำบลนาห้วยบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๑๙. ไสว การุณ. บ้านนาห้วยบ่อ ตำบลนาห้วยบ่อ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร
๒๐. มาลี พลกล้า. บ้านดองโฉบ ตำบลดองโฉบ อำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๒๑. สีสัน เครือธรรม. บ้านดองโฉบ ตำบลดองโฉบ อำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๒๒. จันทร์ไทย นามโยธา. บ้านดองโฉบ ตำบลดองโฉบ อำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๒๓. ทองจันทร์ สุ่มป่า. บ้านดองโฉบ ตำบลดองโฉบ อำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
๒๔. บุญลัก สุ่มป่า. บ้านดองโฉบ ตำบลดองโฉบ อำเภอกอกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

๒๕. ศรีวิชัย ช่อมป่า. บ้านตองโขบ ตำบลตองโขบ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยอ

๑. เกษร วงศ์กาฬสินธุ์. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร
๒. บุญโฮม พันธุ์น้ำคำ. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร
๓. ควน อุบัพพงษ์. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร
๔. อินทวงษ์ งามน้อยพรม. ชุมชนวัดศรีสุมังคล์ ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง-สกลนคร
จังหวัดสกลนคร
๕. เตรียม งอยผลา. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๖. เขียน วิทักขานูตร. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๗. ธิดาพร สามขุนทด. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๘. ดอกไม้ ศรีบุญโฮม. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญอำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๙. เสียง วิดีสา. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอยจังหวัดสกลนคร
๑๐. พิการ ยะฮวดสา. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๑๑. เพ็ญ ศรีบุญเรือง. บ้านห้วยหวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
๑๒. สมจิตร เข็นวัฒนา. บ้างพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร
๑๓. สมร บุญศรี. บ้างพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๔. ไถ สุมังคะ. บ้างพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร
๑๕. หนูแผ้ว วังภูงา. บ้างพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร
๑๖. ที โปสาธรรม. บ้างพังขว้างใต้ ตำบลพังขว้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร
๑๗. แหวง คำชมภู. บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร
๑๘. ศรีเทิน ดาบศรีพาย. บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัด
สกลนคร

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

:

.

:

.

.

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

โครงการวิจัย : การศึกษาเพลงกล่อมเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ไทลาว ไทโย้ย ผู้ไท และไทย้อ
ในเขตจังหวัดสกลนคร

โจทย์วิจัย : ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมาย : เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร

Research Question:

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร
เป็นอย่างไร

๒. ภาพสะท้อนด้านสังคมที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครเป็น
อย่างไร

Topic	Main Question	Follow up	Probe	แหล่งข้อมูล
๑. ความเป็นมา	๑.๑ เดิมนี้ทำกันมา อย่างไร ๑.๒ ปัจจุบันนี้ ทำกันอย่างไร : : : :	๑.๑.๑ ทำไมจึงทำ ๑.๑.๒ เดิมมีการร้อง เพลงกล่อมเด็กก็ แบบ อย่างไรบ้าง ๑.๑.๓ ในแต่ละแบบ มีพัฒนาการเป็น อย่างไร -อดีต -ปัจจุบัน ๑.๑.๔ ในแต่ละแบบ มีเนื้อเพลงและ ทำนองอย่างไร	๑) ใคร/กลุ่มใดพาทำ ๒) เนื้อเพลงและ ทำนองเป็นอย่างไร บ้าง ๓) เดิมมีเนื้อเพลงอย่างไร ทำนองใด ๔) ช่วงเวลาในการขับร้อง และองค์ประกอบปัจจัย เอื้อต่อการขับร้องเพลง กล่อมเด็กเป็นอย่างไร ๕) ปัจจุบันมีเนื้อร้องและ ทำนองเปลี่ยนแปลง ไปจากอดีตอย่างไร ๖) ทำไมจึงต้อง เปลี่ยนแปลง ๗) ช่วงเวลาใดที่มีการ เปลี่ยนแปลง ๘) ใครบ้างเป็นผู้ร้องเพลง กล่อมเด็ก	ผู้รู้ในท้องถิ่นจังหวัด สกลนคร - ไทลาว - ไทโย้ย - ผู้ไท - ไทย้อ

Topic	Main Question	Follow up	Probe	แหล่งข้อมูล
๒. กระบวนการเรียนรู้	๒.๑ กระบวนการเรียนรู้เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนครเป็นอย่างไร	๒.๑.๑ มีกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างไร ๒.๑.๒ รูปแบบการเรียนรู้เป็นอย่างไร ๒.๑.๓ รูปแบบของเพลงกล่อมเด็ก	- เทคนิค - มุขปาฐะ - ลายลักษณ์อักษร - เรียนรู้ตามระบบชาวบ้าน ๑) วิธีการถ่ายทอด - ระดับครอบครัว - ระดับเครือญาติ - ระดับชุมชน ๒) รูปแบบการเรียนรู้ - บอกเล่า - สังเกตและทดลอง - ถ่ายทอดโดยผู้นำ - เนื้อเพลง - ทำนอง - ระดับอายุกับเนื้อหา	ผู้รู้ในท้องถิ่นจังหวัดสกลนคร - ไทลาว - ไทโย้ย - ผู้ไท - ไทฮ้อ

Topic	Main Question	Follow up	Probe	แหล่งข้อมูล
๓. การดำรงอยู่	๓.๑ การปรากฏ ของเพลงกล่อมเด็ก	๓.๑.๑ ความ หนาแน่นของเพลง กล่อมเด็ก ๓.๑.๒ ความ สมบูรณ์	- ร้องได้ - แต่งได้ - ถ่ายทอดได้ - การเข้าถึงและเข้าใจ ยินดี ให้มี - มากกว่าร้อยละ ๕๐ - มากกว่าร้อยละ ๘๐ - มากกว่าร้อยละ ๙๐ - มากกว่าร้อยละ ๖๐	ผู้รู้ในท้องถิ่นจังหวัด สกลนคร - ไทลาว - ไทโย้ย - ผู้ไท - ไทฮ้อ
	๓.๒ ปรากฏอยู่บ้าง	๓.๒.๑ ความหนา แน่นของเพลงกล่อม เด็ก	- ร้องได้บ้าง - แต่งได้/จำได้/มีบันทึก - ถ่ายทอดได้/จัดการ ถ่ายทอดได้ - การเข้าถึงและเข้าใจ ยินดี ให้มี - มากกว่าร้อยละ ๕๐ - มากกว่าร้อยละ ๔๐	
	๓.๓ ไม่ปรากฏ	๓.๒.๒ ความ สมบูรณ์ (มิติทางเวลาและ ปัจจัยที่ทำให้ ผกผัน) ๓.๓.๑ การเสื่อม สูญ	- เนื้อร้อง - ทำนอง - ผู้พบเห็น - ผู้เคยได้ยิน	
๔. การสืบทอด	๔.๑ ลักษณะการ สืบทอด	๔.๑.๑ ไทลาว ๔.๑.๒ ไทโย้ย ๔.๑.๓ ผู้ไท ๔.๑.๔ ไทฮ้อ	ลักษณะการสืบทอดทาง ภาษาและวรรณกรรม	

ภาคผนวก ก
เพลงกล่อมเด็กในเขตจังหวัดสกลนคร

เพลงกล่อมเด็กไทลาว

๑. นอนสาเดื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม นอนตื่นแล้วเจ้าจ้งแอ้วกินนม
แม่ไปไฮ้หมกไข่มาหา แม่ไปนาจีปลาม่าป้อน
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ในป่าสวนมอน นอนตะเคงกะอยู่กไม้เน็ง
ฟังเสียงเอ็งกะอ้ายบ่าวสิลา เผ่นไปนาจับอั้งมาแล้ว
จับอั้งแล้วเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ควายกูเสี่ยอี่แม่กุด่า
เต็นเข้าป่าเห็นนกเจนนวน เจนนวนเอี้ยเห็นควายกูป
เห็นบ่แท้จกัว่าโตได้

(ทองดี แก้วฝ้าย, เปรมรุพร ลาสุค.
สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒. นอนสาเดื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม นอนแต่เข้าเจ้าอย่าตึงตึง
นอนจริงจริงหลับตาจ้อยจ้อย ลูกอ่อนน้อยหลับแล้วแม่สิกวย
เขาขากกล้วยแม่สิซื้อให้กิน อย่าตึงนอนสาลูกแก้ว
นอนอู่แก้วในอู่สายไหม แม่สิไกวไปมาไวไว
นอนอู่ไทยกวยไปโดนเต็น กวยโอนเอ็งหลับแล้วอย่าตึง

(ทองดี แก้วฝ้าย, สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓. เอ้อ ฮะ เอ้อ ฮะ เอ้อ ฮะ เอ้อ นอนหนูนอนแม่จะร้องเพลงกล่อมให้เสียงดัง ๆ
หนูนอนฟังฟังแล้วหนูจนอน นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
ครั้นแม่นนอนอู่เต็งนอนเล็งอู่ไหม นอนอู่ไหมสิไหลลงอู่แก้ว
นอนอู่แก้วนอนแล้วแม่สิไกว อือ อือ แม่ไปไฮ้ สิเอาไข่มาหา
พ่อไปนาสิเอาปลาม่าป้อน นอนสาหล่าทำกินปลาน่าพ่อ
รอทำกินไข่ต้มคอยท่าแม่มา ไผ่บ่อนอนแมวโพงสิขบแก้ว
ฝ่าบ่อแอมแมวเป่าสิเขียนดา แมวโพงเป่าสิขบกัน ม่าว มา
แม่สิฝั้นเชือกคาวไปค้องคอแมว กุดกรู ๆ กะหวนาข้าวกำคำ
มาแล้วสิพาน้องเมื่อนอน นกเขาน้อยกะยังนอนนำแม่
คำเอยแพรและผ้าสิหาคุ้มกะบ่มี อือ อือ ตัวหลูหล่านอนสาแม่สิกล่อม
ห่มผ้าอ้อมนอนพร้อมแม่สิไกว นอนอู่ผ้าสองวาแม่เจ้าดำคำเอย
นอนอู่ไม้ สองปล้องอิพ้อสาน

(ทองดี แก้วฝ้าย, สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔. นอนสาหล่าหลับตาแม่กล่อม
 กิณนมไผ่ป่านนมแม่
 มั่นหวานลงหวานลงคือกล้วย
 แม่ไปไฮ้เอาไข่มหา
 แม่เลี้ยงมือนอยู่ในสวนมอน
 ขคอ้อมป้อมนอนแล้วอย่าดึง
 นอนตื่นแล้วจังกูกิณนม
- นอนตื่นแล้วจังกูกิณนม
 กิณนมแม่มั่นแซบมั่นหวาน
 หวานจ้วยๆใส่ปากคำแพง
 แม่ไปนาเอาปาลามาป้อน
 นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 มิดอึ้งตั้งอย่ากวนอนอย่าแอ้ว
- (ทองดี แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕. นอนเคื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปห้วยหาซ่อนปลาปู
 ไปใส่เบ็ดเอาปลาถือใหญ่
 เจ้านอนซ้าแมวโพงสิจิกท่า
 ดิง ลิง ตัง ลิง ตัง ลิง ดิง
 ลิงลูกแก้วกินแล้วจังกูนอน
 ลิงตกต่าง หางชันจังกู
 จักกลางคืนย่านเสื่อมาพ่อ
 ยามกลางเว็นจังกูจังกูเหยี่ยว :
 นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 :
- เจ้าบ่นอนบ่ให้กินกล้วย
 เก็บผักตี้วมาใส่แกงเห็ด
 อย่างอ้งให้แมวโพงสิจิกตา
 เจ้านอนซ้าแมวโพงสิจิกกัน
 ลิงลูกแก้วนอนน่านำพ่อ
 ดิง ลิง ตัง ลิง ตัง ลิง ดิง
 ตกกันค้อย่าจีกกลางคืน
 จีมื้อเข้าย่านแมวเป้ามาเห็น
 เอ้อ เฮอ เออ เฮอะ เอ้อ เฮอะ เออ
- (ทองดี แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๖. บัดนี้มาจังกกล่าวถึงลูกกำพร้าว้า
 หาแพรและผ้า
 ครั้นว่าอ่าวให้
 โต้เอื้อยกะอยู่เปื้อย
 ผ่นแสงตกฟ้าแสงอ้ออง
 ให้เจ้านอนสาเคื่อหล่า
 ครั้นแม่นลูกผู้ผู้
 ให้เจ้านอนสาเคื่อหล่า
 แนวหาเป็นกำพร้าว้า
- อนาถาบมีพ่อก่อนແหลวง
 ผีนสิตุ้มห่มหนาว
 แพรวาคี๊วพอได้ตุ้มแต่น้อง
 เปื้อยกะเปื้อยบ่ได้ແหลวง
 กะบองได้กะบมี
 นอนสาอย่าสิอ้อนอู่
 นอนแล้วอย่าแอ้วอน
 นอนสาอย่าสิแอ้ว
- (สมาน แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๓. ครั้นว่านอนสาหล่า
 ครั้นว่าอ้ออ้อมอ้อย
 อันว่าแม่วโพงฮ้อง
 สิวาขบแจ่มเจ้า
 นอนสาหล่า
 ครั้นว่านอนอ้อมแล้ว
 หลับตาเอยแม่สิกล่อม
 แมวน้อยสิดอคตา
 ในเฮือนใต้ตะลาง
 บุครตาแก้วแม่บ่นอน
 คำเอยแม่สิกล่อม
 บุครตาแก้วจั่งตื่นมา
 (สมาน แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔. เเตง เล็ง เเตง เล็งเตะเล็งเตง
 แม่สิจับสองขา
 นอนอู๋ใหม่ให้เจ้านอนสาเค้อหล่า
 ให้เจ้านอนอู๋ใหม่
 แม่ไปไฮกะยังบ่ทันมา
 ครั้นแม่มาฮอดแล้ว
 ครั้นผู้ได้มันแกงให้มันเดินเข้ามา
 ให้คากซันแจ่งเตง
 บักนายเอย แม่สิกล่อมคำเอย
 โหลดงอู๋แก้วนอนแล้วแม่กวย
 แม่ไปนายยังมาบ่ทันฮอด
 บักนายน้อยจั่งตื่นกินนม
 (สมาน แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕. เอ้ เห้ เอ้ เห้ เอ้
 แม่ไปนาหมกไข่ไปลามาป้อน
 นอนสาแม่เค้อ หลับตาสาแม่เค้อ
 (สมาน แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๐. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปไฮกะสิไปหาปลา
 บักหมากหว่า บักม่วง บักหวาย
 แดงคาฮ้านสิเอามาจิ้มแจว
 ครั้นได้ปลาสิเอามาตำป่น
 แม่สิจ้องเอามาให้หนู
 นกกระจาบเข้ามาจิกกินข้าว
 บักหัวลิงแม่สิให้กินหวาน
 กลับมาแล้วสิมาอ้อมลูกหล่า
 ยอดผักหนอกเอามาจิ้มแจวบ่อง
 เอาอ้อมอ้อยแมวน้อยคอดคนวยตาคำมันเค้อ
 แม่ไปนาสิหาของมาฝาก
 เอาบักไฟ บักแงว บักसान
 บักเล็บแมวกะสิให้ลูกหล่า
 เข้าหน้าฝนปลาไข่เต็มท้อง
 ได้กะปูแม่สิเอามาถาบ
 แม่สิเอาต้มมันมาปิ้ง
 ยอดบักตาลกะสิมาจิ้มแจว
 กลับจากนาสิพาควายเข้าคอก
 (สมาน แก้วฝ้าย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๑. นอนสะหล่ำหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ้หมกไข่ไก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนแล่นเข้าป่าสวนมอน
นอนตื่นแล้วจั่งค้อยกินนม
แม่ไปนาหมกไข่ปลาป๋ามป๋อน
(บุญเพ็ง สุวรรณ . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๑๒. โอน โอนเลงสาวโอน โอนไล้ชา
แม่ไปนาป๋ิงปลาป๋ามป๋อน
แม่ไปไฮ้ป๋ิงไก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
(บุญเพ็ง สุวรรณ . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๑๓. โอ โอแม่ไปไฮ้เก็บไข่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนในป่าสวนมอน
แม่ไปนาเก็บปลาป๋ามป๋อน
นอนสาเค้อหลับตาสาเค้อ
(มณีจันทร์ ทิวะโต . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๑๔. นอนสาหล่ำหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ้ป๋ิงไก่มาหา
แม่ไปเลี้ยงม้อนเก็บมอนมาส่ง
อ้อ อ้อม อ้อย แมวน้อยติดอดดา
แม่ไปนาป๋ิงปลาป๋ามป๋อน
เจ้าอยู่บ้านนอนท่าแม่สิมา อ้อ อ้อ อ้อ...
(วิน เทพสุริย์ . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๑๕. นอนสาลูกเค้อหลับตาอ้วยช้วย
เพื่อนมาขายดินแม่สิซื้อให้อยู่
ครั้นแม่ไปไฮ้หมกไข่มาหา
เจ้าอย่าอ้อนอย่าแอ้วกินนม
เพื่อนมาขายกล้วยสิซื้อให้กิน
เพื่อนมาขายอูแม่สิซื้อให้นอน
ครั้นแม่ไปนาสิหมกปลาป๋ามป๋อน
อ้อ อ้อ อ้อ
(จันทร์แพง สุพร . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๑๖. นอนสาเขอลูกหล่ำพ่อเอย
เจ้าบ่แอ้มไก่อ้อยติดอดดา
เจ้าบ่นอนหมากสิตามันสิหล่นจากข่วน
(จันทร์แพง สุพร . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๗. นอนสาหล่ำหลับตาจ้วยจ้วย
เพื่อนมาขายดินแม่สิซื้อให้อยู่
เพื่อนมาขายหอยแม่สิซื้อให้จิม
เพื่อนมาขายกล้วยแม่สิซื้อมาให้กิน
เพื่อนมาขายตังแม่สิซื้อให้งอย
(บุญเพ็ง ดวงเพชรแสง . สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๘. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปช่อนปลาตุกมาแกง
อ่อมให้จ้ำใส่น้ำเพียง
นอนตื่นแล้วจ้งแอวกินนม
แม่ไปช่อนปลาสะแงงมาอ่อม
เอ้อ เหอะ เออ เหอะ เอ้อ เหอะ เอ้อ
(บุญเพ็ง ควงเพชรแสง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๙. นอนสาเคื่อหล่าทองคำลูกแม่
นอนจริงจริงหลับตาจ้อยจ้อย
ตาเวนสวยถึงยามกินข้าว
แม่สิโจนเจ้าไปอาบน้ำ
นอนแต่เช้าเจ้าอย่าดิ่งคิง
ลูกอ่อนน้อยแม่เจ้าสิกวย
ให้แจ่มเจ้าลูกมากินนม
จับส่วยล้างเจ้าอย่าพาโล
(คำวาน จันท์รมาลา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๐. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ้ได้ไข้โก่มาหา
แม่ไปเลี้ยงม่อนเก็บมอมมาส่ง
กินนมไผ่กะบ่คือนมแม่
นอนอู่แก้วนอนแล้วอย่าดิ่ง
แม่ไปนาได้ปลามาป้อน
แม่มาฮอดแล้วจ้งคั่นกินนม
กินนมแม่ทั้งแซบทั้งหวาน
(สำรอง พรหมทอง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๑. เจ้าใหญ่มาอย่าลืมคุณแม่
แม่นผู้ชายให้เจ้าไปบวช
ให้จำน่านุญคุณพ่อแม่
แม่นแม่หญิงให้เจ้าไปไหว้
ให้ยังขุดในศีลในธรรม
พอได้แก้ตั้งขึ้นสวรรค์
(สำรอง พรหมทอง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๒. นอนสาเคื่อลูกน้อยพ่อเฮย
เจ้าบ่แ่มไก่น้อยสิตอดตา
พ่อเว้าแล้วให้เจ้านอนสาเคื่อ
เจ้าบ่นอนแมวโพงสิขบแก้ว
เจ้าอย่าพาโลฮ้องแ่อ้ว
(แพงศรี บุญแสง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๓. แมวมะแมว มะแมว มะแมว(ข้า)
แมวโพงเป้ามาขมตามันเคื่อ
แม่ไปใส่ปิ้งโก่มาหา
แม่ไปเลี้ยงม่อนอยู่ป่าสวนมอน
แมวโตโตตาใส่ม้าเมา
เอ้อ ฮะ เอ้อ ฮะ เอ้อ (ข้า)
แม่ไปนาปิ้งปลามาป้อน
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
(นคร จงรักษ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๔. แม่ไปไฮ่กะหยังบ่ทันมา
แม่มาซอดแล้วจั่งตื่นกินนม
นอนอู่แก้วนอนแล้วแม่สิกววย
แม่สิไปหาพ่อน้ำมาเลี้ยงให้ใหญ่สูง
แม่ไปนากะหยังบ่ทันซอด
นอนสาเคื่อ เคื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่สิไปเงินฝ้ายเดือนหงายว่าผู้บ่าว
(นคร จงรักภักดี. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๕. อุ สุ อุ สุ อุ สุ อุ
แม่ขึ้นไก่อะแมงดาขึ้นฟ้า
กล้วยสองหวีชี้ชี้สองต่อ
คุณสาตุก กะไปสู่นองไผ่
ถักสองเส้นกะตาวันสองหน่วย
อุ สุ อุ สุ อุ สุ อุ (ซ้ำ)
(อ่อน ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๖. นอนสาเคื่อหล่าขุนลูแลง อย่าเค่งอู่ หมู่หมาแมวมันพัดแสงฮ้อง
เจ้าผู้ต่อนต์เต็นนอนอู่สะน้ำสายไหม แม่กะยังมาไกวอู่ละทนนอโดนเต็น
(อ่อน ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๗. อื้อ ฮี อื้อ ฮี อื้อ ฮี อื้อ (ซ้ำ)
แม่ไปไฮ่ปิ้งไก่อมาหา
แม่สิไปเลี้ยงม้อนกะอยู่ป่าสวนมอน
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาสิหาปลาป้อน
นอนสาหล่าหลับตาเหลืออยู่
(ถวิล คุณแลง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๘. โอ้หะ โอ้หะ โอ้หะ โอ
พันกอกยาไว้เถียงนาน้อย
ปะอี่ศรีไว้ท่งนาหว่า
น้ำเต็ม โอ้อินางลงหยัง
นกกอก่านจี้ค้ำนคานา
ปะอี่สร้อยไว้ท่งนาคี
ปะลูกหล่าขาโป๊ะชาโป
น้ำเต็มฝิ่งอี่หล่าลงลอย
(สำรอง ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๙. อู่หะอู่หะอู่หะอู่
แม่ไปนาปิ้งปลาป้อน
กินนมแล้วจั่งตื่นกินข้าว
ควายเฮาเสี่ยกะแม่เฮาค่า
แจนแวนเอ่ยเห็นควายเฮาบ่
เหลียวไปไกลท่งเลทังคู้
ลมวอยๆคินเมื่อบ้านเก่า
แม่ไปไฮ่ปิ้งไก่อมาหา
ป้อนข้าวแล้วจั่งตื่นกินนม
กินข้าวแล้วเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย
เดินเข้าป่าเห็นนกแจนแวน
เห็นบ่แพ้จั่งสิแม่นโตได้
ขาหนึ่งคู้ขาหนึ่งเหยียดชอย
บ้านเก่าฮ่างเป็นตาหนามหนา

- ปลาและปูได้หากินน้ำเคียว
เป็นตาชั่งตั้งแต่ควายหม่นฮั่ว
กึ่งและเหนียวเป็นหมู่หอยปัง
มากลัวแต่สวนมาสวนแต่บ้าน
(สำรอง ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๐. อือ ฮี อือ ฮี อือ ฮี อือ(ซ่า)
นอนอยู่แก้วนอนแล้วแม่สิก้วย
ฝันเชือกกำลือไปคล้องคอแมว
แมวโพงลาสิขบตาถูกหล่า
ครั้นเขามายกวยแม่สิซื้อให้กิน
นอนอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แมวโพงเป่าอยู่สวนหล่าฮ้องมา
แมวโพงเป่าสิขบแก้มขบตา
นอนสาหล่าหลับตาอ้วยส่วย
(สำรอง ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๑. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
โอนสาหล่าละเฮ็ดนาหนองไผ่
ผู้สาวขี้จ้วละขี้ควายลงท่า
เอาสาคมาปูเอาคั้นหุ้มมาถั่ง
น้ำพอเพียงหลังควายฮืด่อน
เก็บกะปุมมาไว้ให้กูแน่
นอนอยู่แก้วนอนแล้วแม่สิกวย
เก็บดอกไม้ละอยู่ถั่งดอกบัว
ผู้สาวขี้ม้าแเอ้แเอ้นลงถู
น้ำเต้าตั้งเอาขันหมากมาเฮียง
ฮืด่อนถั่งนอนน้ำหนองถู
สุเล่นน้ำอยู่หั้นเฮ็ดหยัง
(สำรอง ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๒. แม่ไปไฮ้อัย่านไก่อ๋เขี่ยยา
กินข้าวแล้วพัดเล่นเขาลงสง
แม่ไปนาแม่อยู่ย่านม้ากินข้าว
เขาหนึ่งคู่พัดเขาหนึ่งลงชอย
(สำรอง ปฏิโชติ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๓. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
นอนสาแม่เยอหลับตาสาแม่เยอ
แม่ไปไฮ้อัยเอาไก่อ๋มาหา
กินแล้วให้นอนหลับจ้วยจ้วย
นอนอยู่แก้วนอนแล้วสิโกว
นอนอยู่แล้วแมวม่าวสิมากัดตา
แม่ไปนาสิเอาปลาามาป้อน
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๔. นอนสาเด้อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ้อัยมาหา
แม่เลี้ยงมือนอยู่ในป่าสวนมอน
ฟังเสียงเอ็งกะอ้ายบ่าวสิลา
นอนคั้นแล้วเจ้าจั้งแอ้วกินนม
แม่ไปนาจีปลาามาป้อน
นอนตะแคงกะอยู่กักไม้เน็ง
เพ็นไปนาจับอั้งมาแล้ว

- จับอึ่งแล้วเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย
เดินเข้าป่าเห็นนกแจนแวน
เห็นบ่แท้จักว่าโตได้
ควายกุเสียอีแม่กุด่า
แจนแวนเอี้ยเห็นควายกูป
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๕. แม่ไปไฮ่กะจีควายเข้าตู้
ลมวอยวอยกะคีนเมียบ้านเก่า
ลมพัดหึกะสมศรีเพ็งเวิง
ขาหนึ่งคู่ขาหนึ่งเหยียดชอย
บ้านเก่าฮ้างกะบ้านเก่าสมศรี
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๖. นอนสาเดื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
เจ้าบ่นอนกับแก้จะกินตับ
เจ้าบ่หลับแมวโพงสิขบแก้ม
เจ้าบ่นอนแมวน้อยจะกินตา
นอนสะเดื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๗. แม่ไปไฮ่กะได้ไ่ก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนในป่าสวนมอน
เลี้ยงลูกน้อยจ้งแม่นยากแม่นชา คิคไปมาและอยากหนีไปบวช
เออ สะ เอ้อ สะ ม่อ สะเอ้อ เจ้าใหญ่มาให้เจ้าไปบวช
ไปทรงผนวชทางศีลทางธรรม
แม่ไปนาคะได้ปลาม่าป้อน
นอนสาเดื่อลูกหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๘. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
ซึ้นกกหว่าเจ้าน้อยไ่แกง
โตนลงน้ำเป็นหมู่สาลี
กับแก้ตาโล้ซึ้นกกโพเจ้าหัวไ่หมา
ซึ้นกกแดงเจ้าแพงไ่บั้ง
ปู่กะภูลีละอยู่ในหนองน้ำ
(เพ็ง แก่นจำปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๙. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาเอาไ่ก่มาป้อน
นอนอิมแล้วจ้งคีนกินนม
แม่ไปไฮ่เอาไ่ก่มาหา
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
(น้อย ชูคปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๐. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาเอาปลาม่าป้อน
แม่ไปไฮ่เอาไ่ก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนในป่าสวนมอน

เด็กอ่อนนอนมันลุกมันตื่น
เสียงทมทมจี๋เยี้ยวใส่แม่
พออยากป้าลูกหัวไปบวช
เจ้าใหญ่มาให้เจ้าไปไหว้
ไฉ่ยังขวดในศีลในธรรม
พอได้แก่ตั้งขึ้นสวรรค์

ลูกน้อยให้งมได้กระบอง
เลี้ยงลูกน้อยมันยากมันชา
สร้างผนวชในศาสนา
ครั้นเป็นชายให้เจ้าไปบวช
ได้จ่านาคูณพ่อคุณแม่

(น้อย ชุคปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๑. แม่ไปไฮ่กะได้ไก่อมาหา
แม่เลี้ยงม้อนละอยู่ในป่าสวนมอนเออ
แม่ไปส่อนกะปลาคุกมาแกง

มาไปนากะได้ปลามาป้อน
สะ เอ้อ สะ เอ้อ สะเอ้อ
แม่ไปส่อนปลากระแยงมาอ่อม

(น้อย ชุคปา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๒. แม่ไปไฮ่กะได้ไข่ไก่อมาหา
แม่เลี้ยงม้อนในป่าสวนมอน

แม่ไปนากะได้ปลามาป้อน
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม

(แพง อุประ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๓. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ่สิเอาไข่มาหา
เจ้าอย่าอ้อนอย่าแอ้วหิวนม

นอนอู่แก้ว หลับแล้วแม่สิไกว
แม่ไปนาสิเอาปลามาป้อน

(แพง อุประ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๔. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาบั้งปลามาป้อน
แม่สิยกใส่อู่บุญชูเจ้าฮิบนอน

แม่ไปไฮ่บั้งไก่อมาหา
นอนสาหล่าคิงกลมคอกคู่

(ปาน อุประ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๕. แม่สิยกใส่หมอนบุญเรืองอย่าสุให้
ให้เจ้าหายโลพาให้กะมีไชยมีโชค
หนูรำพันกะนอนดีหลับแล้ว

นอนอู่ไม้ข้างจี๋จาร์นา
อุปโชคกะอู่แก้วอู่จัน

(ปาน อุประ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๖. นอนหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาที่อู่ปลามาป้อน

แม่ไปไฮ่สิหมกไข่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนเข้าป่าสวนมอน

- ไผ่บ่นอนแมวโพงสิกดแก้ว
แจนแวนเอี้ยเห็นความเฮาบ
บ้านเก่าฮ้างบ้านเก่าหนองบัว
บ้านหนองแก้วจนแล้วแต่โคน
ไผ่บ่แถมไก่อ้อยตอดตา
เห็นละเหมลอะอยู่โนนบ้านเก่า
บ้านหนองบัวจนครวับแล้ว
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๗. แม่ไปนาไปเก็บหมากตาล
ซุดหน่อไม้แลกข้าวแลกเกลือ
เฮาทุกซ์ฮ้ายปู่ญาเผิ่นกะซัง
ออกจากบ้านไปซุดหน่อไม้
พี่น้องบ่เหลือไผ่หันมาใส่
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๘. นอนสาแม่เยอหลับตาสาแม่เยอ แม่เฮาไปไฮจี้ควายเขาลา
แม่เฮาไปนากะจี้ควายเขาตู้
สองขาหน้ายันไปกุ่นกุ่น
ขาหนึ่งคู่ขาหนึ่งเหยียดชอยลอย
สาวขาไหลจี้ดินงิฟูง
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๙. นอนสาเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยไปส่อนปลาชิว
ไปใส่เบ็ดได้ปลาคือใหญ่
แมงกุดจี่ไถนาแมงคาคคั้ง
เจ้าบ่นอนบ่ให้กินกล้วย
เก็บผักตี้วมาใส่แกงเห็ด
อย่าฮ้องให้แมงโพงสิจิดา
ผู้เฒ่าเป่าแคนตักเตนเป่าปี่
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๐. นอนสาเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยไปส่อนปลาชิว
ไปใส่เบ็ดได้ปลาคือใหญ่
เจ้าบ่นอนบ่ให้กินกล้วย
เก็บผักตี้วมาใส่แกงเห็ด
เจ้าอย่าให้แมวเป่าสิเล่นดำ
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๑. ถึงเวลาแม่สิไปเฮ็ดเวียก
ฝูงหมู่มึงมันสิมาคักแก้ว
นอนสาเค้อหลับตาสะแม่เค้อ
ไผ่เอิ้นเฮียกถูกเหล่าเจ้าอย่าตึงคิง
หัวแย้มแย้มแมวน้อยสิขบตา
(เปรมฐพร ลาสูด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๒. นอนสาเค้อเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
นอนสาเค้อหลับตาลงจวยจวย
นอนหลับแล้วไผ่บ่กวนให้เจ้าตื่น
เฟิ่นขายกล้วยแม่สิซื้อให้กิน

เพื่อนชายดินแม่สีซ้อให้อยู่
เพื่อนชายหมอนแม่สีซ้อให้ใส่
เพื่อนชายช่งแม่สีซ้อให้ใส่
เพื่อนชายหิวแม่สีซ้อให้เสียบ

เพื่อนชายอู๋แม่สีซ้อให้นอน
เพื่อนชายผ้าแม่สีซ้อให้ชม
เพื่อนชายไก่แม่สีซ้อให้ตี
อยู่เจียบเจียบลูกแม่ให้นอนตัก
(เปรมรัฐพร ลาสุต. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

- ให้เจ้าคืนมาเลี้ยงทรกาให้มันใหญ่
เจ้าอย่าไล่ลูกน้อยไปจ้อยบ่ล่าคอยเห็น
(วัน ทราขกวาด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๐. นอนสาหล่าหลับตาจั่งกล่อม
นอนสาหล่านอนอู่สายปอ
นอนหลับแล้วแพงแก้วแม่จั่งไกว
แม่ไปนาเก็บหมากมามาต้อน
นอนหลับแล้วแพงแก้วแม่จั่งไกว
(ศรีไคร จองศรีพันธ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๑. อืออือ อือ
นอนอ่อมหล่อมอยู่ในผ้าอู่แพร
แม่ไปนาสีปิ้งปลาเผาป้อน
เจ้าบ่นอนแมงกิชอนเงาะกัน
ฝีกองกอยลิจกดับจักไต
เจ้าตื่นแล้วแม่ลืให้กินนม
นอนสาหล่าหลับตาแม่ลือกล่อม
แม่ไปไฮ่ลืปิ้งไก่อมาหา
นอนสามแม่เยอ หลับตาสามแม่เยอ
กุดจี่ลืกักกันกักคอย
นอนไวไวหลับตาถูกแก้ว
นอนสามแม่เยอ หลับตาสามแม่เยอ
(อิง หัตถสาร. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๒. นอนสาหล่าหลับตาแม่ลือกล่อม
สายใจแม่เนือเยอสาตาแม่เนือเยอให้เจ้านอนสาหล่าหลับตาแม่ลือกล่อม
แม่ลืลูกเงินฝ้ายเคื่อนหงายๆคูลเขาบ่าวพ่อฮ่างพ่อหม้ายมาเลี้ยงเจ้าใหญ่สูง
สายใจแม่เนือเยอ สายตาแม่เนือเยอ
นอนกะทอยฮ้าง ชุ่มอีนางบ่มีพ่อ
นอนหลับแล้วลูกแก้วแม่ลืไกว
นอนสาหล่านอนอู่สายปอ
สายใจแม่เนือเยอ สายตาแม่เนือเยอ
สายใจแม่เนือเยอ สายตาแม่เนือเยอ
(ลีกา ศรีช่วย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๓. นอนสาหล่าหลับตาแม่จั่งกล่อม
แม่เจ้าเมื่อนายังบ่ทันมาฮอด
นอนอู่แพรไม้ไผ่บ้านสามป้อองพ่อเจ้าसान
นอนเขือแม่เจ้าเมื่อไฮ่ยังบ่ทันมา
แม่เจ้ามาฮอดแล้วเจ้าจั่งตื่นมากินนม
(กิม ชาทองหยด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๔. นอนเสี้ยหล่าหลับตาแม่ลือกล่อมนอนเขือแม่ไปไฮ่เก็บหมากไม้มาหา
แม่ไปนาเก็บหมากมามาต้อน แม่เจ้ามาฮอดแล้วเจ้าจั่งตื่นมากินนม

หล้าเอียนนอนเสียดื้อ

(คำพองจาร์น้อยพรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๕. ตั้งละอีแม่นาง โคง
 เวียนมานี้ได้สองสามขอบ
 สักกรีและแมงหวี่ตุลา
 มาขอคนี่ตากแดดตากฝน
 ไ้สู่นากูสงและให้ส่งกูเปียก
 ไ้สูเปื่อเจือคือกระดิ่งพัดเข้า
 นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปนาเอาปลามาค้อน
 นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
- เฮ็ดโล่งโข่งคือตั้งดินเกวียน
 มาขอคนี่ได้สองสามที
 พาสาวหลงเข้าดงตำแมด
 เพลงมาฝนเพลงมาเพลงมาฝนเพลงมา
 ไ้สู ไ้สู ไ้สู ไ้สู ไ้สู่นากูสง
 นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปไ้สูเฮาฮูแม่ไปไ้สูเอาไ้โก่มาหา
 แม่เฒ่าเลี้ยงมือนยังไ้ได้นุ่งซิ่นไหม
 นอนสาลูกแม่เยอ นอนสาลูกแม่เยอ
 (ศรี เศษฐาไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๖. นอนเสียดื้อคำแพงนอนเยอ
 นอนหลับแล้วแม่จิไปซื้อกล้วยมาให้เจ้ากิน แม่สิไปซื้อดินมาให้เจ้าเล่น
 แม่จิไปซื้ออู่มมาให้เจ้านอน
 แม่จิไปซื้อปูนมาไว้เคี้ยวหมาก
 นอนเสียดื้ออีนางน้อยนอนเยอ
- นอนสะเยอคำแพงลูกแก้ว
 แม่สิไปซื้อดินมาให้เจ้าเล่น
 แม่จิไปซื้อหมอนมาให้เจ้าอู่ม
 แม่จิไปซื้อเหนี่ยวมาอ่อมกินงาย
- (คำหล้า สุริยภูมิ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๗. โอนซาใหม่ไปไ้กวตลิ่ง
 เจ้าห้วมาอาสาตมาปู
 น้ำเต้าตั้งขันหมากมาเสียง
 เพิ่นก่อไม้มาไว้เฮ็ดเฮือน
 นอนในอู่หลับตาเสียดื้อ
- เก็บดอกไม้สองกิ่งบูชา
 เอาคันญกับ โถนมาตั้ง
 เพิ่นสิเทียนซาของค้หลอ
 คนตาเบือนอย่าเอาเป็นหมู่
- (คำหล้า สุริยภูมิ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๘. นอนสาหล้าอำคาแม่สิกล่อม
 นอนสาหล้านอนป่าพงไพร
 นางแอกไ้ไ้เป็นย่าของเฮา
 แม่สิลีลาเข้าหามันมาสู่
- นางจันดานาน้อยนอนแล้วอย่าแ่อวอน
 ขุนทิงเป็นพ่อเจ้าจำไว้อย่าลืม
 กับขุนเทืองพระปู่เฮาจำไว้
 พอให้ลูกน้อยนอนแล้วอย่าแ่อวอน

- นอนสาหล้าสายใจของแม่
นางฝากไว้กับพี่ขุนทีง
นางสีลีลาเข้าหามันมาสู่
แม่ชีเข้าป่าไม้หาหมูกอยมัน
คันแมนบุตตาน้อยของเฮานอนตื่น
- กรรมหากมาผ้าม้างไกลข้างพ้อรัสสี
ขอให้ไกวกุมารอยู่คองนางน้อง
ให้เจ้าไกวลูกน้อยคอยถ่าอยู่คอง
แม่ชีเอามาหาอย่าชีวอนเคื้อเจ้า
ขอให้พระแผ่นดินไกวน้อยอย่างาง
(คำหล้า สุริยภูมิ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๘. นอนเสี่ยหล้าลับตาแม่สีกล่อม
นอนอยู่ไม้สามป้อมพ้อเฮาสาน
นอน บ่ หลับตากาลิมจากแก้มหัวแง่มๆ หัวใส่ผู้ไค่นอนเสี่ยเขื่อนางน้อยนอนเคื้อ
- ให้เจ้านอนอยู่ผ้าสามวาแม่เจ้าคำ
นอน บ่ หลับกับแกลิจกตา
หัวใส่ผู้ไค่นอนเสี่ยเขื่อนางน้อยนอนเคื้อ
(คำหล้า สุริยภูมิ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๐. โอนเสี่ยลูกเคี้ยวพุกเคี้ยวหมาก
ควายกูเสี่ยอี่พอกูค่า
แดนแวนเอยเห็นควายกูบ่
นอนเสี่ยหล้าอีนางน้อยนอนเยื่อ
- เคี้ยวหมากแล้วปล่อยว่วปล่อยควาย
ตกเข้าป่าเห็นนกแดนแวน
เห็นบ่ เพี้ยอยู่หนองสะโนพ้อเห็น โตเคาะดั่งเง็ง
(โอสถ อินทอง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๑. โอนสะลูกอี่เปิ่นกั
เดือนสิบสองกะเอ้าบุญดอกงิ้ว
อีนายเทอกะเห็นควายช่อยบ่
กบไปโลกะคาโกนไม้แต่
อีนายทากะเป็นป่าแต่เก่า
กวาคขี้เถ้ากะไปหล่อน้ำนิล
อมหมากหอยกะมาหอยหมากหิง
กระเปาตันคังหายใจกะบ่ได้
ขนมันหล่น กะ บี้ด บี้ว บี้ด บี้ว
- เดือนสิบสี่เขาเอาบุญดอกทอง
ดอกงิ้วบานกะกลางบ้านออเลอ
เห็นบ่ เพี้ยอยู่หนอง โสน
หักไม้แห่กะคาลาดออกมา
โอนสะไหลกะไปไกวสาตาด
กินน้ำล้างกะเข้าโลงโปง
ตืด ดิง ลิง กะควายน้อยสนเคา
ไล่ช้อยเน่อย่านแม่มันชน
(วิลโลสม จันลา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๒. นอนสาหล้าลับตาพ้อสีกล่อม
พ้อไปไฮ่ลีเอาไข่ไก่มาหา
- นอนอยู่แก้วลับแล้วพ้อสิไกว
พ้อไปนาสิเอาไข่ปลามาป้อน

- พ่อเลี้ยงมือน้อยู่ป่าสวนมอน
นอนสาหล่าหลับตาพ่อสิกล่อม
(คำใบ นรสี. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๓. นอนเสี้ยหล่าหลับตาแม่กล่อม
แม่ไปไฮ้ชี่ควายเขาลา
ขาหนึ่งคู่ขาหนึ่งเหยียดชอย
บ้านตองฮ้างสิเป็นป่าฮ่มงาม
ไปล่าปากฮอดหม่องเก่าเฮาเค้
น้ำตาข้อยทั้งไฮ้อย่างทาง
นอนอุ้มสามปล้องพ่อสาน
แม่ไปนาชี่ควายเข้าตู้
ลมวอยๆคิดฮอดบ่องเก่า
ไผมาถามแม่บ่อยากปาก
คิดโซเซนางงหมอนน้อย
(ทองใบ บุญสุนีย์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๔. นอนเค้อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยหาช่อนปลาชิว
ไปใส่เบ็ดเอาปลาคือใหญ่
เจ้านอนซ่านแมวโพงจกห้า
เจ้าบ่นอนบ่ให้กินกล้วย
เก็บผักควมาใส่แกงเห็ด
อย่าฮ้องให้แมวโพงสิจกตา
เจ้านอนค้ำแมวโพงจกกัน
(ถอนลัย สุราษฎร์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๕. ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง
ลิงลูกแก้วกินแล้วจ้งนอน
ลิงตกร้างหางซันกั้งคั้ง
ตกกลางคืนข้านเสื่อมาพ้อ
ยามกลางเวณจ้งซี้จ้งเขี้ยว
ลิงลูกแก้วนอนนานาพ้อ
ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง
ตกกันคูอย่าซีกกลางคืน
จี้มือเข้าข้านผีเป้ามาเห็น
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
(ถอนลัย สุราษฎร์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๖. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยได้ปลาชิวใหญ่
ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง
ติ่งลูกแก้วมัดแล้วจ้งนอน
ถ้าเจ้าบ่นอนบ่ให้กินกล้วย
ไปใส่เบ็ดได้ปลาคือใหญ่
ติ่งลูกแก้วนอนนานาแม่
ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง ลิง ติ่ง
(ถอนลัย สุราษฎร์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๗. แม่ไปไฮ้ช้อโก่มาหา
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาช้อปลามาค้อน
นอนอ้อมล้อมในอุ้ผ้าแพร

ค้นแม่มาสอดแล้ว

บักนายน้อยตื่นกินนม

(สุพรรณ อรอำพัน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๓.

พ่อไปไฮ้ได้โก้ม่า
แม่เลี้ยงหม่อนได้ผ้าคนฝัน
ไผ่จี้คร้านบ่ให้นุ่งผ้า
แม่ไปไฮ้เอาโก้ม่าหา
นอนนอนสาอย่าลืให้น้ำแม่

แม่ไปนาได้ปลามาต้อน
ผ้าฝันเดียวเตะเดี่ยวรอบบ้าน
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาสิหาปลามาป้อน

(สุพรรณ อรอำพัน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๔.

นอนเคื่อหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยหาสอนปลาปู
ไปใส่เบ็ดเอาปลาต้อใหญ่
เจ้านอนสาแมวโพงสิจ๊กทำ
ติง ลิง ตั่ง ลิง ตั่ง ลิง ติง
สิงลูกแก้วกินแล้วจั่งนอน
สิงตกสว่างทางซันจั้งตั่ง
จี้กลางคินอุย้านเสื่อมาพ่อ
ยามกลางเวณจั้งจี้จั้งเยี้ยว

เจ้านอนบ่ให้กินกล้วย
เก็บผักตีวมาใส่แกงเห็ด
อย่าร้องไห้แมวโพงสิจ๊กตา
เจ้านอนค้ำแมวโพงสิจ๊กกัน
สิงลูกแก้วนอนนานาพ่อ
ติง ลิง ตั่ง ลิง ตั่ง ลิง ติง
ตกกันอุย้าจี้กลางคิน
จี้มือเข้าอุย้านแมวเป้ามาเห็น
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม

(สุพรรณ อรอำพัน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

เพลงกล่อมเด็กผู้ไท

๑. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม แม่ไปไฮ่สิบั้งไก่อมาหา
แม่ไปนาสิบั้งปลามาป้อน นอนตื่นแล้วให้เจ้าค่อยกินนม
(คำมี แก้วกำ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒. นอนได้อีหล่าเอื่อนอนได้บักห้าเอียนอนได้ครั้นมินอนละตักกะมาเลียตาเจ้าได้
ลูกเอ๊ย
นั่น นั่น เห็นอยู่บ่ตักกะนะ นอน นอน ตักกะมันละมาเลียตาเจ้าได้
นอน นอน นอนลูกหล่าเอ๊ย นอน นอน นอน นอน เออ เออ
(คำมี แก้วกำ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๓. นอนได้อีหล่าเอ๊ย ครั้นมินอนละแมวเป่า
มันละมาจากดับได้ลูกเอ๊ย นอน นอน นอน ได้ลูกหล่าคนสู
นอนได้ เออ เออ เอ๊ย เออ เออ เอ๊ย (คำมี แก้วกำ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม แม่สิลงเช็ญฝ้ายเดือนหงายเอาพ่อใหม่
แม่สิเอาพ่อหน้ามาเลี้ยงเฮื่อใหญ่สูง ลูกและป้าอาอาวพี่น้องเบิ่ง
เบิ่งกะเบิ่งอยู่ฮั้นแล้วเห็นหน้าพี่ผัดซัง ลูกพี่น้องนอได้กินปลาแซ่โตหื้อไทเฮือน
ลูกพี่น้องนอได้กินปลาเสื่อโตหื้อหัวซัง มาลูกโตหนอได้กินปลาคว่ำจี้ก้าง
 ทั้งสำเพิ่นเฮือทาน
(จันขจร ชาระวงศ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๕. นอนสาหล่าหลับตามแม่สิกล่อม ทุกข์แทนนอเป็นแม่หม้ายผัวตายหนีจาก
ลำบากเลี้ยงลูกน้อยท่อนท้อผู้เคว แสงงายนั้นกินปลาอยู่หน้าเพิ่น
บัดเพิ่นเป็นแม่ฮ้างผัวปะจังได้เอิ้นไต้หมู คิดซึ้นมาพอๆ ไร่ถ้ากะยังได้
(จันขจร ชาระวงศ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๖. โอ ละ หนอ สาว โอ ละ หนอ สาวบ้านได้อาบน้ำใกล้ลำ
แก้ผ้าล้างเช็ดหน้าบ่อาย ฟังทวยฟังกลอนของข่อย
มาฟังข่อยนี้สิกล่าวกำสอน สาวผมคิดหัวกุดผมลอน
สาวผมงอนดัดผมเป็นคลื่น สาวบ้านอื่นกะบ่แม่นบ้านโต

โอ โสะ โอ โสะ โอ โสะ โอ
 ขอเหล่าเค็ดน้ำเจ้าจักโถ
 เจ้าบให้สูข่อยบ่หนี
 ออกนอกบ้านสิหว่านคินนำ
 ไปเป็นหนูสิกัดเครื่องชุก

โอ ละ หนอ สาว โอ ละ หนอ
 ขอเหล่าโทหน้าเจ้าจักถั่วย
 ตายเป็นผีสินำมาหลอก
 ตายเป็นปลวกมากัดเครื่องพู
 ตายเป็นลูกน้ำจ้องกินนม
 (ประดิษฐ์ ทองธิราช. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๗. แม่ไปไฮ้สิปิ้งไก่อมาหา
 นอนอุ้หมแม่เจ้ากะบ่ฆ่า
 ถ่มใส่อุ้กะเฮ้อเจ้าอยู่เจ้านอน
 ยามเขามาขายกล้วยแม่สิซื้อให้กิน
 ขอให้ลูกข้าน้อยนอนอุ้ให้สบาย

แม่ไปนาสิจีปلامาต้อน
 นอนอุ้ผ้าแม่เจ้ากะบ่ตี
 ถ่มใส่หมอนกะเฮ้อเจ้า
 กินพาพร้อมเทวดาเที่ยวล่า
 เออ เอ้อ เอ้อ เออ เอ้อ เอ้อ
 (ประดิษฐ์ ทองธิราช. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๘. อือ ฮือ อือ ฮือ อือ ฮือ อือ
 นอนอุ้แก้วนอนแล้วแม่สิไกว
 แม่ไปนาสิปิ้งไก่อมาหา
 เจ้าบ่นอนแมงซอนสิกัดคา
 แมงเงาสิมาตอดแมงงอดสอกัดคาก
 นอนสาหล่านอนสาแม่สิกล่อม
 แก้วคำแพงแม่นี้เอยคนคิแม่นี้เอย
 ให้เจ้าสาวครองศีลครองธรรม
 ให้เจ้านั่งคือคั่งพระเตเมย์

นอนสาหล่าหลับตาสาแม่เยอ
 แม่ไปไฮ้ปิ้งไก่อมาหา
 นอนสาหล่าหลับตาอย่าได้แอ้ว
 แมงคาสสิกัดกันแมงอันสิกัดเอา
 ซี้กันคากสิมาเหยี่ยวใส่ตา
 ให้เจ้านอนซดอ้อมป้อมนอนนึ่งอย่าคิง
 เจ้าใหญ่มาให้เจ้าเข้าบวช
 ให้เจ้าจำเอาคำแม่ตั้ง
 นอนสาหล่าหลับตาสาแม่เยอ
 (มี พาดา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๘. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปนาสิปิ้งไก่อมาหา
 ให้เจ้านอนอุ้แก้วนอนแล้วแม่สิไกว
 ให้เจ้ากินอินทร์พรหมฟ้าเทวดาให้เจ้าหล่า
 นอนสาหล่านอนสาแม่สิกล่อม
 ดิ่ง ลิง ดิ่ง ลิง ดิ่งดิ่งดิ่ง
 นอนสาหล่าหลับตาสาแม่เยอ

แม่ไปไฮ้สิปิ้งไก่อมาหา
 ให้เจ้านอนสาหล่าหลับตาสาแม่เยอ
 สิไปซื้อกล้วยมาไว้
 ถึงยามค่ำให้เจ้าหลับเจ้านอน
 ให้เจ้าซดอ้อมป้อม นอนนึ่งอย่าคิง
 ลิงลูกหล่านอนสาแม่สิกล่อม
 แม่สิไปเซ็นฝ้ายเดือนหงายเว้าผู้บ่าว

แม่สิเอาพ่อนามาเลี้ยงให้ใหญ่สูง

(มี พาด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๐. นอนสาแม่เยอหลับตาสาแม่เยอ
แม่ไปไฮ่กะจีควายเขาลา
ขาหนึ่งคู่ขาหนึ่งลอยซ้อย

นอนอยู่แก้วนอนสาแม่เยอ
แม่ไปนากะจีควายเขาตุ้

(มี พาด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๑. นอนสาเคื่อหล่านอนสาแม่สิกล่อม
เอาพ่อมาเกี่ยวข่าวมุ่งหลังคาให้เจ้าอยู่
ครั้งเห็น ได้กินชิ้นเจ้ากะสิเหลียวเบ็งตา
หมูปี่น้องเฮือนใกล้เพิ่นกะซัง

แม่สิไปเงินฝ้ายเดือนหงายเอาพ่อ
ฝนสิฮั่วแก้วสิไปซ่อนอยู่ใส
ครั้งเขาได้กินปลาเจ้ากะสิเหลียวเบ็งหน้า

(เจียงน้อยเมืองโพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๒. โอ โอ แม่ไปไฮ่สิไปเก็บไข่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนในป่าสวนมอน

แม่ไปนากีบปลามาต้อน
นอนสาแม่เคื่อ หลับตาสาแม่เคื่อ

(เจียงน้อยเมืองโพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๓. นอนสาเคื่อหล่า ทะระกาน้อยอ่อน
ครั้งกลับจากไฮ่แม่กะเอิ้นขวัญมา
เอิ้นเอาขวัญลูกเต้ามาเข้าอยู่ตึง
เที่ยวทางคอนกะถึกลมขวัญลุ่ม

ตั้งแต่ย่างอ่อนแอ้นเดินเล่นหยอกกัน
กลับจากนาแม่กะเอิ้นขวัญเต้า
ครั้งเที่ยวทางท่งกะถึกแดดขวนอ่อน
:

(เจียงน้อยเมืองโพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๔. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ่สิเอาไข่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนเข้าป่าสวนมอน
ลูกน้อยให้ง้มได้กระบอง
เลี้ยงลูกน้อยแม่นมันยากมันซา
สร้างผนวชในศาสนา
ครั้งเป็นชายให้เจ้าไปบวช
ได้จ่านำคุณพ่อคุณแม่

คำแพงแม่นี่เอ่ยคำแพงแม่นี่เอ่ย
พ่อไปนาสิเอาปลามาป้อน
เด็กอ่อนนอนมันลุกมันตื่น
เสียงท่มท่มชี้เหงื่อใส่แม่
พ่อยากป่าลูกผิวไปบวช
เจ้าใหญ่มาให้เจ้าไปไหว้
ไต่ยั้งยวดในศีลในธรรม
พอได้แก่คิงขึ้นสวรรค

(เจียงน้อยเมืองโพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๕. นอนสาเดื่อลูกน้อยแม่เอย
เจ้าบ่แ้มไก่อ้อยสิตอดหน่วยตา
เจ้าบ่นอนแมว โพงสิขบแก้ม
เจ้าบ่นอนหมากสิดาสิหล่นจากข่วน
(เจือง น้อยเมือง โพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๖. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ่สิเก็บหมากไม้มาหา
แม่ไปเลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
นอนบ่หลับกับแก๊สิตอดตา
นอนอุ้ไม้คำสามป่องพ้อเฮาसान
นอนอุ้แก้วหลับแล้วแม่สิไกว
แม่ไปนาเก็บหมากหว่ามาต้อน
นอนสาหล่าคำแพงของแม่
นอนอุ้ผ้าของแม่เฮาต้า
นอนบ่หลับกับแก๊สิตอดตา
(เจือง น้อยเมือง โพน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๗. นอนสาหล่าหลับตาสาแม่เอย
แม่ไปนาหมกปลามาป้อน
นอนตะแคงอยู่กกไม้เน็ง
จับอึ้งแล้วเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย
เดินเข้าป่าเห็นนกแจนแวน
แม่ไปไฮ่หมกไข่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
ฟังเสียงซิ้งน้ำบ่าวเขียงลามาจับอึ้ง
ควายดูเสียอีแม่ดูค่า
(บุญโฮม บับพาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๘. นอนสาหล่าหลับตาสาเคอ
เห็นโผมาขายกล้วยแม่สิซื้อให้กิน
แม่เจ้าไปนาพื้นสิหมกปลามั่วต้อน
นอนสาหล่าหลับตาช่วย
แม่เจ้าไปไฮ่พื้นสิหมกไข่มาหา
แม่เจ้าฮอดแล้วจั่งค้อยต้อนกินนม
(บุญโฮม บับพาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๙. เอ้อเออแม่ไปไฮ่กะปิ้งไก่อมาหา
พ้อไปนาปิ้งปลามาต้อน
สวนมอนใดสวนมอนทิดหลอก
ควายตกตมมันคายข้างห่าง
ลงไปเล่นในวัดโนวา
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
นอนบ่หลับไก่อ้อยสิตอดตา
หมากพร้าวน้อยน้อยกาแขวนคอ
นอนสาหล่านอนสาแม่สิกล่อม
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
น้ำออกบ่ไหลไปโทม
ควายตกต่างกะซางแม่มันตี
กลับขึ้นมาตุ้กตาพ้องป่อง
นอนหลับแล้วอุ้แก้วแม่สิไกว
นอนบ่หลับหมูหมาขาบกัน
ตอดตอดตอดตอด ๆ

นอนสาหล่านอนสาแม่สิกล่อม

(บุญโฮม บั๊พบาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๐. เออเฮาเออกาเฮาเออเหอะเออ
 ครั้นนอนอยู่ผ้าสองวาแม่สิค้ำ
 แม่ไปไฮ่ปั้งไก่อมาหา
 แม่เลี้ยงม้อนกะนอนอยู่สายไหม
 นอนสาหล่าหลับตาแม่ได้กล่อม
 ครั้นนอนอยู่ไม้สองปล้องพ้อสิสาน

นอนสาหล่าคั้นหลับตาแม่สิกล่อม
 ครั้นนอนอยู่ไม้สองปล้องพ้อสิสาน
 แม่ไปนากะปั้งปลามาค้อน
 เออเฮาเออกะเหอะเออเหอะเออ
 ครั้นนอนอยู่ผ้าสองวาแม่ได้ค้ำ
 นอนสาหล่ากะหลับตาแม่สิกล่อม

(กอบแก้ว บั๊พบาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๑. อนสาหล่ามื่อคุ่มไปขายแดง
 เคี้ยวหมากแล้วเลี้ยง โงเลี้ยงควาย
 เล่นเข้าป่าเห็นนกแสนแวน
 เห็นนั่นแล้วอิดำไปก่อนอิดอนตามหลัง
 เออเหอะเออ เหอะเออเอ้อเออ..
 หมูหมามาขบกำว

ไทนาแข่งมาขอเคี้ยวหมาก
 ควายข้อยเสียอีแม่ข้อยดำ
 แสนแวนเอยเห็นควายข้อยบ่
 แส้ฟาดกันจะหล่นลงนา
 นอนมิหลับไก่อคุ่มมาตอดตา

หมากพรวัวน้อยมาแวนขอ

(กอบแก้ว บั๊พบาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๒. นอนสาหล่า อย่าพาลลูกแม่
 ผุงเสื่อฮ้ายกลางคินมันเที้ยว
 นอนสาหล่าสายตาลูกนึ่ง
 นอนสาหล่านอนอยู่สายปอ
 นอนคูบต่อเล่าสมเจ้าพอบมี
 นอนในเขาในไพรดั่งชะนีนางไม้
 เจ้าหากเป็นชาย โทนพอบมีมาเลี้ยง
 เสื่อสิขบคาบเจ้าบาดทำให้เหล่านอน
 กาเหว่าวอนฮอนฮ้อง

เจ้าอย่าฮ้องหาให้น้ำค้าวค่านคง
 มันสิขบแก้มเจ้าบาดทำให้เหล่านอน
 แม่คณิงอยู่บ่แล้ว น้ำดาข้อยหย่าวลง
 นอนกะทอยห่างสมโตบมีพ้อ
 นอนสาหล่านอนป่าคงคอน
 นอนสาหล่านอนอยู่แพรหลาย
 เจ้าอย่าอวรณ์ให้ในป่ากลางคง
 ดึกค่อน ๆ กาเหว่าเจ้าฮ้อง
 นางเว้าค่อนคณิงนอนสาหล่า
 (กอบแก้ว บั๊พบาน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๓. นอนสาหล่าอำคาแม่สิกล่อม
 นอนสาหล่านอนป่าค่านคง

นางจันคานนาถน้อยนอนแล้วอย่าแเอ้ววอน
 แม่สิเข้าป่าไม้หามันมาสู่

บ่ให้ลูกน้อยนอนแล้วอย่าแ่วนอน
กรรมหากมาผ่าม้างไกลข้างพ่อคิง
ขอให้กายกุมารอยู่คองนำน้อง
แม่จิเอามาหาอย่าแ่ววอนเค้อเจ้า
ขอให้พระแผ่นดินไกวน้อยอย่าวาง

นอนสาหล่าสายใจลูกแม่
นางหากฝากลูกไวนำพ่อพระอินทร์
นางจิเข้าป่าไม้หามันมาสู่
ครั้นแม่นบุทราน้อยของนางนอนตื่น
อื้อเอื่อนอนสาหล่า
(ภันตรี พาดา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๔. นอนสาหล่าหลับตานอนอยู่
แม่เมื่อไฮ้จิมกไก่อมาหา
เจ้าอ่อนต้อนกะนอนอยู่สายไหม
ใหญ่มาแล้วเป็นญาคูญา
ให้เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เป็นปู่เป็นยาย
อย่าทูลูเวียวกให้สู้จักคุณพ่อคุณแม่

เจ้าผู้สู้กะนอนอยู่สายไหม
แม่เมื่อนาสิมกปลามาป้อน
แม่ฮักเจ้าปานแดงแพงเจ้าปานใจ
ใหญ่ขึ้นมากะเป็นเฒ่าเป็นแก่
เกิดมาแล้วกะเป็นคนผู้สู้
เออเหอะเออ กะเหอะเออเหอะเออ
(ภันตรี พาดา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๕. โื้อเฮาโอะกะบั้งไฟเฮาโ
แม่เฒ่าแก้วกะไปลื้อยูโส
แม่เฒ่าเอี้ยกะลูกเขยมาแล้ว
ขอเหล่าโทกะนำเจ้าจักขวด

แม่เฒ่าเอี้ยกะลูกเขยมาแล้ว
ว่าเฮือนไฟกะส่องเห็นไหเหล่า
ขอเหล่าเค็ดกะนำเจ้าจักโ
เจ้าบ่ให้ช้อยกะบ่หนี
(ทองศรี รินดวงศ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๖. นอนเต่ล้านอนเต่แม่จิกล่อม
นอนอู่แก้ว นอนแล้วแม่จิไกว
แม่ไปไฮ้ จิจี้ไก่อมาหา
แม่ไปนา จิจี้ปาลามาต้อน
แม่เลี้ยงม้อน ชูป่าโสนมอน

(ปาน แก้วคำแสน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๒๗. ลูกหลานเอี้ยฟังความแต่เคือ
คันหละไปพุ่นไปพี้เคือไก่อ
สูอย่าไปคิ่นแชะๆ ซำๆ
เพอตำหมะเงื่อนั้นกะมิจิบหลาย

หละไปเผ่อมาเผ่อฮ้อคอบเฮือไขว้
สูอย่าไปสะเลเคว้าง
มันจะล้าอย่าเอ็ดอะลาอะลาย
แนวจี้ร้ายคันเอ็ดมะແທ່ແທ່ແຕ็ด

- เก็บผักตี๋มาใส่แกงเห็ด
อย่าส่องให้แมวโพลงสีจึกดา
ไปใส่เบ็ดได้ปลาค้อใหญ่
เออเฮอะเออเฮอเออเฮอเออ
(เทวี แก้วคำแสน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๑. นอนสาเคื้อหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ่ซิ่งไก่อมาหา
ขค้ออมป้อมนอนเจ้าอย่าตั้ง
ไผมาจากตาเจ้าแม่สิโล่มันไป
นอนอยู่แก้วหลับแล้วแม่สิไกว
แม่ไปนาซิ่งปลามาต้อน
แม่นี้แพงเจ้าเฝ้าอยู่บ่ไกล
ไผมาแห่ยกันเจ้าแม่สิโล่ตีคำแพงเอ๊ย
(ทองสาย แก้วคำแสน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๒. อีเก็งเคื่อนดาวผู้สาวดำข้าว
ผู้เฒ่าเป่าแคน
แมงกุดจีไถนา
ในครวมีปิ่นข้าวจี
ตอมปิ่นข้าวจี
ตักแตนเป่าปี่
นกกระทาคุ้มป่อง
สงสารแมงวันแมงวี
เด็กน้อยนอนเว็น
(ทองสาย แก้วคำแสน, ตี๊ด แก้วคำแสน.
สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๓. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
พ่อไปไฮ่สีเอาไก่อมาหา
แม่เลี้ยงม้อนเข้าป่าสวนมอน
ลูกน้อยให้งมใต้กระบอง
เลี้ยงลูกน้อยแม่นมันขากมันชา
สร้างผนวชในศาสนา
คั่นเป็นชายให้เจ้าไปบวช
ให้จำนำคุณพ่อคุณแม่
นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
คำแพงแม่นี้เอ๋ยคำแพงแม่นี้เอ๋ย
แม่ไปนาสิเอาปลาป้อน
เด็กออนซอนหมั่นลูกหมั่นตื่น
เสียงทอมทอมขี้เหยี่ยวใส่แม่
พอยากป่าลูกหัวไปบวช
เจ้าใหญ่มาให้เจ้าไปไหว้
ให้ยังยวดในศีลในธรรม
พอได้แก่คิงขึ้นสวรรค์
คำแพงแม่นี้เอ๋ยคำแพงแม่นี้เอ๋ยฯ
(ตี๊ด แก้วคำแสน. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓๔. เออ เอ้อ เออ เอ้อ
พ่อไปไฮ่สีหาไก่อมาหา
นอนสาเคื้อ เออ เอ้อ เอ้อ
นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
พ่อไปนาสสิหาปลาป้อน
นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม

- นอนอุ้ใส่ปลอก
นอนหลับแล้วแม่สิลูกเข็ญฝ้าย
แม่สิหาพ่อหน้ามาเลี้ยงให้ใหญ่สูง
๓๕. นอนสาหล่าหลับคาลูกแก้ว
พ่ออยู่บ้านสิหาปลาเลี้ยงค้อน
พ่ออยู่นาสิหาปลาเลี้ยงค้อน
หล่าเอ่ย คำเอยอ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
๓๖. ลูกคำแก้วนอนสาพ่อสิไกว
มีแต่พ่อเป็นพ่อลูกอ่อนเลี้ยงลูกผู้เดียว บ่มีใครมาเทียมมาเว้า
มีแต่พ่อของเจ้ามาจากาเว้า
อย่าสิเว้าแจ้ว ๆ พ่อนี้อุกใจ
พ่อนี้บ่อยากเว้าหน้าไผ
อุย้านลูกแก้วสิอุกหัวใจ
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
๓๗. เออ สะ เออ สะ เออ สะ เอ่ย
นอนอุ้หอมแม่นไผบ่มา
ทิมใส่อุ้ให้เจ้าอยู่เจ้านอน
นอนสาหล่าหลับคาแม่สิก้อม
นอนอุ้ไม้สามป้องพ่อเจ้าสาน
๓๘. เออ สะ เออ สะ เออ สะ เอ่ย
นอนอุ้ไม้นอนได้แม่สิไกว
แม่ไปนาสิปิ้งปลาป้อน
- นอนกะทอยาห่างสมโตบ่มีพ่อ
เดือนหงายถ้าผู้บ่าว
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
(ศรีวิสัย พิลาโสม, บุญนำ การุญ.
สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
- แม่ไปแล้วไปไฮ้ไปนา
แม่เจ้าไปเก็บมอนมาเลี้ยงลูกหล่า
นอนสาค่านอนสาคำลูกของพ่อ
(เจมรัตน์ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
- แม่เจ้าไปจากเขาแต่ก่อน
บ่มีใครมาเทียมมาเว้า
นอนสาหล่านอนสาลูกแก้ว
คิดแต่ไผกะคิดตั้งแต่ลูก
คิดจะเอาเมียใหม่กะบ่ว่าอุย้านซาแล้ว
คำเด้คำเด้คำลูกหล่า
(เจมรัตน์ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
- นอนสาหล่าหลับคาแม่สิก้อม
นอนอุ้ผ้าบ่มีไผตี
ทิมใส่หมอนให้เจ้านอนอ้อยส้อย
นอนอุ้ผ้าสามวาแม่เจ้าตำ
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
(นงคราญ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
- นอนสาหล่าหลับคาแม่สิก้อม
แม่ไปไฮ้ปิ้งไก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนละอยู่ป่าสวนมอน
(นงคราญ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๕. นอนสาหล่าหลับตาเจ้าอย่าแอ่ว
ไผ่บ่นอนเมงชีซอนกั๊กัน
ฝีกองกอยกะสีมาหาเจ้า
ฝีกอนโลงกะสีได้มาแห่ว
นอนเคื่อหล่าหมาป่าสิกัดแก้ม
กุดจีหม่นนำกันนำกอย
ฝิพรายเต่าทั้งฝิเป่าฝิโพง
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
(นงคราญ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๐. นอนสาหล่าหลับตาเจ้ายาอ่อน
คึก คึก คื่น คื่น หมั่นลูกหมั่นคื่น
มือแม่พองกะบองชูใส่
พอยากลาลูกหัวไปบวช
บัดเจ้าใหญ่มาให้อยู่ในฮิด
ครั้นผู้ชายให้เจ้าไปบวช
พอได้นำพ่อแม่ขึ้นสวรรค์
แม่เดือนฮ้อนยามเจ้าอ่อนกลางคืน
ลูกฮ้องไห้แงได้กระบอง
เลี้ยงลูกน้อยมันยากมันชา
ออกผนวชในศาสนา
ครั้นแม่หญิงให้เจ้าไปไหว้
ให้อยู่ยวดในศีลในธรรม
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ
(นงคราญ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๑. นอนสาหล่าหลับตานอนอู่
แม่เมื่อไฮ่เก็บไข่เก็บปลา
เจ้าอ่อนต้อนนอนอู่สายไหม
ใหญ่ขึ้นมาเป็นญาคูญูชา
ให้เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่เป็นปู่เป็นยาย
:
เจ้าผู้ฮ้อนนอนอู่สายไหม
แม่เมื่อนาหมกปลามาป้อน
แม่ฮักเจ้าปานแดงแพงเจ้าปานไข่
ใหญ่ขึ้นมาเป็นเต่าเป็นแก
เออ เอะ เออ กะ เอะ เออ เอะ เออ
(นงคราญ พลไชย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๒. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ่สิปิ้งไก่มาหา
แม่สิอ้ออ้อมอ้อยออยหล่าเฮอกล่อมนอน
แม่ไปนาสิปิ้งปลามาป้อน
(บุญนำ การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๓. นอนสาหล่าคำแพงลูกแม่นอนเฮ้อ
คั่นว่าเจ้านอนแล้วแม่สิกล่อมลูกหล่า
แม่สิไปซื้อดินมาเฮอเจ้าอยู่ลูกหล่าแม่เฮ้อ
เออ เอ้อ นอนสำเคื่อคำแพงลูกแก้ว
นอนหลับแล้วแม่สิไปซื้อโกยมาเฮอเจ้ากิน
เออเอ้อเอ้อเอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ
(ยุพิน การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๔. เออ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ
แม่สิไปซื้อฮ่อมมาเฮอเจ้าอนลูกหล่าเฮ้อ
เออ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ

- แม่สีไปซื้อหมอนมาเสอเจ้าหมุน
แม่สีไปซื้อแนวมาอ่อมเสอลูกกิน
- แม่สีไปซื้อปูนมาเฮ้อลูกแก้ว
นอนเยื่อเสอเออ เออ เอ้อ เอ้อ เอ้อ เอ้อ
(ยุพิน การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๕. นอนสาหล่าหลับตาแม่สีกล่อม
ละแม่ไปนาสิเอาปلامาค้อนเจ้าแล้ว
ละแม่ไปไฮสิเอาไก่อมาหา
นอนหลับแล้วแม่เลี้ยงม้อนสิเอาตำผ้าไหม
ไปสิเลอแม่ฟ้าวมาหาลูกแล้ว
นอนค้อยค้อยหลับตาแม่สีกล่อมเจ้าเค้อ
- ละแม่ไปไฮสิปิ้งไก่อมาหาเจ้าเค้อ
นอนสาหล่าหลับตาแม่สีกล่อม
แม่ไปนาสิเอาปلامาค้อน
ละไกวปานได้เปลเจ้าสิบ่เน็ง
แม่ไปนาแม่กะฟ้าวมาหาลูกน้อย
เออ เอ้อ เออ เอ้อ
(ยุพิน การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๖. คำแพงหล่านอนสาเค้อนอนสาเค้อ
นอนหลับแล้วแม่สีไปซื้อโกย
แม่สีไปซื้อดินมาเสอเจ้าอยู่
แม่สีไปซื้ออู๋มาเสอเจ้านอนหล่าเอ้ย
แม่สีไปซื้อหมอนมาให้เจ้านอนลูกหล่า
- แม่สีกล่อมนอนสาเค้อคำแพงลูกแก้ว
นอนหลับแล้วแม่สีไปซื้อโกยมาเสอเจ้ากิน
หล่าเอ้ย นอนสาเค้อ
นอนสาหล่าหลับตาแม่สีกล่อมหล่าเอ้ย
(ยุพิน การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๗. เออ เอ้อ นอนสะเค้ออย่าเพิ่งแอ้ว
แม่สีไปซื้อดินมาเสอเจ้าอยู่
แม่สีไปซื้อหมอนมาเสอเจ้าหมุน
แม่สีไปซื้อเหนียวมาเสอกิน
- นอนหลับแล้วแม่สีไปซื้อกล้วยมาเสอเจ้ากิน
แม่สีไปซื้ออู๋มาเสอเจ้านอน
แม่สีไปซื้อคุณมาให้เจ้าเคี้ยว
อือ อือหล่าน้อยนอนเยื่อ
(ไสว การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๘. เจ้าบ่นอนแมวโพงสิกัดแก้ม
แม่ไปไฮหมกไก่อมาหา
แม่เลี้ยงม้อนเข้าป่าสวนมอน
ลูกฮ้องไห้ขมได้กระบอง
อู๋มลูกน้อยมาเสอกินนม
เลี้ยงลูกน้อยมันยากมันชา
- เจ้าบ่แยมไก่อน้อยตอดตา
แม่ไปนาหมกปلامาค้อน
เด็กอนซอนมันลูกมันคั้น
มือแม่โจมเอาลูกใส่อู๋
เสียงทมทมิ้เขี้ยวใส่แม่
พ่อยากลาลูกฝัวไปบวช

- สร้างผนวชในศาสนา
เจ้าใหญ่มาอย่าลืมคุณแม่
(ไสว การุญ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๘. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยไปสอนปลาชิว
ไปใส่เบ็ดได้ปลาคือใหญ่
เจ้าบ่อนอนแมวโพลงสิจกกัน
เจ้าบ่อนอนบ่ให้กินกล้วย
เก็บผักตีวมาใส่แกงเห็ด
เจ้าบ่อนอนแมวโพลงสิจกตา
เอ เฮะ เอ เฮะ เอ เฮะ เอ
(มาลี พลกล้า. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๐. จันทิงซำอิตาดกคุม
เผออยู่เซงได้กินข้าวเมงข้าวหมาก
หักดอกไม้ใส่ขันเจ้าโ
ซี้มามาเร็วมาเร็วทางบก
คาสมสุขอยู่เมืองท่าจันทร์
พี่น้องให้กินไก่อนกเต็น
ผ้าเควปากไปอ้อมสวนผัก
เผออยู่ลุ่มมันได้กินแดง
ม้าหลังลายสะพายหลังดิน
เจ้าซี้โงไปค้าไทบ้านนา
เดือนสิบหกไปตั้งกลางนา
เอาเงินพันมาต้อนพี่น้อง
หมากบเห็นไปขายข้างลาด
(สีทน เครือธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๑. จันทิงซำอิตาเปิดกี
เดือนสิบสองไปตั้งดอกจิว
ลอคพุ่มย่านถักโปลาเรอ
เรอลอคเจ้าเว้าค้อยแม่เคือ
เดือนสิบสี่ไปตั้งดอกทอง
ดอกจิวบานดอกจานเฮอเรอ
ลอคนาย่านถักกกข้าว
(สีทน เครือธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๒. นอนเสี่ยหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
นอนเสี่ยเนื่อนางน้อยนอนเสี่ย
นอนเสี่ยเนื่อนางน้อยนอนเสี่ย
แม่เจ้าไปเมื่อใส่เอาไข่ไก่มาหา
ไข่กระจ๊อน สอง หน่วยหลายๆ
แม่ถนอมกล่อมกลิ้งเอนางน้อยเข้าใส่แปล
แม่เจ้าไปเลี้ยงม้อนในเหล่าสวนมอน
นางบ่นอนไก่อน้อยตอคตาหมูหมาตอคแก้ม
แม่เจ้าไปเมื่อนาเอาไข่ปลามาต้อน
(สีทน เครือธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕๓. นอนสาหล่านอนอยู่สายไหม
แม่เจ้าไปเมื่อนาเอาไข่ปลามาต้อน
ไข่กระจ๊อนมาต้อนหม่อมพระนาง

- นอนสาหล้านอนอู่สายปอ
นอนสาหล้านอนสาแม่สิกล่อม
เปื้อปี่เปื้อปลาคุกขึ้นไข่
๕๔. จันชิงช้าอีนาแควนคอ
อีโนนค้อยปลุก
ไฟซ้อยมอดอีพ้อยเป่า
พ้อยกินเทา พ้อยอิม
๕๕. จันชิงช้าอีดาสมัย
ไปท่อน้ำรินกินน้ำล้าง
ติลิ่งตั้งควายน้อย โคนเทา
คนชี้ให้โง่น้อยตามหลัง
๕๖. จันชิงช้าอีนาหนองโบ
ดำข้าวม่าไปสู่เฮือนโหลง
สาวน้อยๆดำหูกกะแลบ กะแลบ
๕๗. จันชิงช้าอีนาหนองไผ่
จันสองเสีจตะเวนสองโหน่ย
จี้คั่งสองกอง อีนายทองเต็คเต้ว
๕๘. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาเอาปลามาค้อน
แมงจี้ความตีเบะแดงๆ
- นอนกระทอथाห้างสมพระนางบ้อมีพ้อ
แม่สิหาพ่อน้ำมาเลี้ยงให้ใหญ่สูง ลูกเอย
ไก่อ้อยนอนสังเว้าบ่อซำก็หลับตาไฟลี
(สีทน เครือธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- เต็มคอปะหลอไก่อ้อยอ้อยเต็มสวน
ลูกช้อยให้อีพ้อยช้อยไกว
พ้อยกินเหล้าพ้อยช้อยเมา
(สีทน เครือธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- ไปไกวตาดไปกวาดบ่อน้ำ
ชะอ่อมล่อมปมอมมะหอยสะห้อยมะหึ่ง
เป่าจันดังหายใจบ่อได้
(จันทร์ไทย นามโยธา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- โงชนโงแมงโมตคน้ำ
เก็บผักโงงไปสู่เฮือนน้อย
(ทองจันทร์ ฮ่มป่า. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- ไก่อขึ้นไข่แมงดาจับผัก
กล้วยสองหวีจี้ชี่สองซั่ง
เต็คเต้วกลุ่มอลูมอลอม
(บุญลัก ฮ่มป่า. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- แม่ไปไใส่เอาไขมาหา
ไข่กะจ้อนสองโหน่ยหลายๆ
นอนตะแคงแพแคงแปบๆ
(ศรีวิชัย ฮ่มป่า. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

เพลงกล่อมเด็กไทยย่อ

๑. นอนสาแม่เยอหลับตาสาแม่เยอ นอนอุ้มนอนสาแม่เยอ
 แม่ไปไฮ้จี้ควายเขาลา แม่ไปนาจี้ควายเขาคู้
 ขาหนึ่งกู่ขาหนึ่งเหยียดชอย ลมวอย ๆ จี้ควายลอยน้ำ
 ตู้กะต่างขายได้ถ้อกัน ตู้แลกข้าวเขาเลแลกปิ่น
 ตู้แลกข้องเขาข้องแลกกะบอง นอนสาเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 อีพ้อหม่อมเข้าไปค้าไหม ลงไปไทยขายไหมขายหลอด
 ขายไปฮอดเมืองนอกเมืองนา หลบคืนมาซื้อปลามาป้อน
 แดคบ่อฮ้อนลมกะบ่อแสง บ่ายแลง ๆ แม่สิแกงเปิดไก่อ
 ให้เจ้าใหญ่เป็นผู้เป็นคน อย่าสิวนกวนพ้อกวนแม่
 ขอให้แต่ ลูกหลับลูกนอน เด็กอนซอนหมู่เขานอนหมิดหมี่
 นอนสาเหล่าหลับตาอย่าสิแอ้ว นอนสาเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
 แม่ไปไฮ้ยังบ่อทันมา แม่ไปนาได้ปลามาป้อน
 แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน ให้เจ้านอนตามคำแม่ว่า
 น้ำอยู่ท่าพินอยู่ในดอน ไปเก็บบอน วัว ควาย คาคอก
 มีฝักหลอดเต็มตั้งหลายอัน สาวบ่ทันกะอยู่บ้านแม่บี้
 แม่เจ้าบอกกะให้แก่อำคา นอนหลับตากะอย่าให้สะดุ้ง
 จังหมอนเข้าสิตำผ้าแพรลาย ตำหลาย ๆ กะขายเอาเงินเบี้ย
 ตำตัดเสื่อให้เจ้านุ่งเจ้านอน :
 :
 :
- (เกษร วงศ์กาฬสินธุ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒. นอนสาเค้อเหล่า หลับตาแม่สิกล่อม แม่สิไปเงินฝ้ายเดือนหงายถ้าผู้บ่าว
 ลางเถื่อได้พ่อน้ำมาเลี้ยงให้ใหญ่สูง ให้ใหญ่สูงเค้อละคำเอื้อ
 คั่นว่าแม่ไปไฮ้กะยังบ่ทันมา แม่ไปนากะยังบ่ทันฮอด กะได้ปลามาค้อน
 แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน (เกษร วงศ์กาฬสินธุ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๓. นอนสาเหล่าหลับตาแม่สิกล่อม แมวโพงเป้าฮ้องมา ม่าว ม่าว
 ฝั้นเชือกค้ำวมากล้องคอกแมว ค้ำวสาวแล้วแมวโพงกั๊ดขาด
 แมวคาคลาดสิมากั๊ดคอกคน นอนโดน ๆ เพลงายจั้งค้อยตื่น
 (เกษร วงศ์กาฬสินธุ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔. นอนสาหล่าหลับตาเจ้าอย่าตื่น
มาเหลือ โตนตั้งแต่ลูกอ่อนน้อย
แม่ลีหาไก่อนามาป้อน
ฮอดยามนอนอย่าอ่อนกินเข้า
แม่ไปน่ายังบ่ทันฮอด
กินนมไผะบ่คือนมแม่
คิ่นๆ เจ้าฟ้าฮ้องฮ่วยฝน
ตาเว็นคล้อยจั่งค่อยคิ่นขึ้นมา
ลูกอย่าให้ยาแ่อวย่าวอน
แม่ไปไฮยังบ่ทันมา
แม่มาฮอดจั่งค่อยแ่อวกินนม
(บุญโฮม พันธุ์นาคำ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๕. นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนากะบั้งปلامาด้อน
นอนสาหล่าหลับตาอย่าอ่อนแ่อว
แม่ไปไฮหมกไข่มหา
แม่เฮาไปเลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
แมวมารฮ้องห้องหลังอย่าผู้ตั้ง
(ควน อุบพงษ์. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๖. กาเอี้ยกาเลี้ยงลูกกาเหว่า
เลี้ยงใหญ่แล้วกาเหว่าบินหนี
บาปหนักแท้ลูกแม่อย่าเป็น
ไล่ไปสิ้นแมงจอดีเจ็บ
พ่อแม่ทุกขียากย่านลูกเพ็นตาย
ลูกที่ดีเมื่อพ่อแม่ตาย
เจ้าจั่งได้ชื่อว่าลูกดี
เลี้ยงบ่เซากาเหว่าเลยใหญ่
ลูกบ่ดีลิ้มคุณพ่อแม่
ยามกลางเว็นไล่ยุงไล่ฮิ้น
ยามเจ็บเป็นพ่อแม่ลำบาก
บ่เสียดายค้ายาค่าหว่าน
ถวายนละทำบุญสงให้
:
:
(อินทวงษ์ จามน้อยพรหม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๗. ฟังเสียงลมกะพัดมาหว่าว ๆ
ลูกผู้ชายกะแม่เจ้าสอนง่าย
ลูกคนดีฟังคำแม่บอก
แม่ให้เจ้ากะให้ใหญ่ให้สูง
ใหญ่เพียงหลักกะบ่ให้เขาโค่น
บ่ให้เจ้าหมองร่างกายผุดผ่อง
ใหญ่เป็นสาวกะสูงงามอาดทลาค
นอนสาหล่าหลับตาแก้วแก่น
ใบดองพร้าวกะสืออ่อนนวยใน
ลูกแม่หญิงกะสอนได้สอนดี
แม่บอกแล้วให้เจ้าจื้อเจ้าจำ
ใหญ่เพียงพอกะบ่ให้เจ้าหัก
บ่ให้เจ้าหม่นคือถ้ำคือตอ
เลี้ยงใหญ่แล้วให้เจ้าค้ำเจ้าคุณ
ธรรมชาติคดคดแต่งเปงมา
แม่ฮักเจ้าคือตั้งแม่แดน

แม่กะแพงเจ้าคือดั่งหน่วยใจ

เลี้ยงใหญ่แล้วประกอบสิ่งหากิน

(อินทวงษ์ จามน้อยพรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๘.

นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาเอาใจปลามาป้อน
เจ้าบ่นอนบพนี้สิหนีไปบพใหม่
สาวไปนาจีควายเขาตู้้ออ้อ
ขาหนึ่งลอมขาหนึ่งคู่เข้า
ฝันเชือกค้ำมาผูกคอแมว
นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปห้วยไปสอนปลาชิว
ไปใส่เบ็ดเอาปลาถือใหญ่
พ่อไปไร่เอาหมากไม้มาหา
เอาหมากส้มขี้ม้อนมาต้อนอิหล่าคำ

พ่อไปไร่เอาใจไก่อมาหา
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ในสวนมอน
สาวไปไร่จีควายเขาลา
ขาหนึ่งคู่ขาหนึ่งเหยียดขอย
แมวโพงเป้าเอ็งมามาวมา
แมวเล่นหนีตีที่ไว้ถ่า
เจ้าบ่นอนบให้กินกล้วย
เก็บผักตีวมาใส่แกงเห็ด
นอนสาหล่านอนอู่สายไหม
พ่อไปนาเอาหมากมาต้อน
นอนสาหล่าหลับตาสามแม่เยอ
(เตรียม งอยพาลา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๙.

นอนสาหล่าหลับตาเอี้ยแม่สิกล่อม
ให้เจ้านอนเสี่ยหล่าหลับตาเอี้ยแม่สิกล่อม
แม่ไปนากเก็บหมากมาต้อน
ให้เจ้านอนหล่าเอี้ยเป็นลายได้
ว่าอยากไปเที่ยวเล่นเสอกินเฮ้อฮ่านมันซ่า
เสอกินหนองปัดซ่าไก่แท้เคื่อน้องเอย

เจ้าตู้้ออ้ออมอ้อยเพิ่นอ้อยอ้ายเข้าบ่น
นอนแล้ว

แม่เจ้าไปไร่เก็บหมากหลอดมาหาเคื่อ
อินางน้อยอยู่ผู้เดียวเคื่อน้องเอี้ย
หัวใจเดียวเป็นหลายหน่วย
เสอกินจัวกินควายปัดซ่าไก่
(เขียน วิทักษาบุตร. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๐.

โอโลนซาไปนาหนองบัว
ข้าวสองปั้นสู่ขวัญแมงมุม
แดนขบทำให้มาหุ่ยๆ

ควายชนข้าวแมงมุมตกน้ำ
ปีบเข้าป่าเห็นนกแสนแวน

(ธิดาพร สามขุนทด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๑. โต้นดีเลนหมากม่วงกะเสน
ไปลงเพลญาคูบ่อยาก
ปิ้งปลาปากญาคูอยากกิน
(ธิดาพร สามขุนทด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๒. โอ โลงชาไปนาเป็นก่
เดือน ๑๒เข้าบ้านดอกจัว
ดอกจัวบาน ดอกจานเฮื้อ
กกเคื้อตั้งกางบานเทื้อเฮื้อ
(ธิดาพร สามขุนทด. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๓. อีน้อยนอนอื้อ
อีน้อยบ่นอนหมูหมาตอดแก้ม
นอนเสียน้อยนอนอื้อสายปอ
อื้อกะอีน้อยนอนอื้อ
แม่ไปมีอนาเอาปลามาด้อน
เจ้านอนแล้วเจ้าอย่าให้หามม
แม่ไปนាប់ทันได้ฮอด
แม่มาฮอดแล้วสิเอาเจ้ากินนม
นอนกะเคื้อน้อยไก่อ้อยตอดตา
อื้อละอีน้อยนอนอื้อ
นอนเสียน้อยนอนกะทอยาฮ้าง
นอนหลับแล้วแม่ไปไฮ่สิปิ้งไก่อมาหา
นอนตื่นแล้วกินข้าวกับปลา
แม่ไปไฮ่บ่ทันได้มา
แม่บ่ทันได้ฮอดเจ้าอย่าแอ้วหามม
(ดอกไม้ ศรีบุญโฮม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๔. โอ โลงชาอีตาดกตำ
จัวปบหนีสาวที่ป่องไว้
สองตีนตำหมากชะหล่าฮ้ายแตก
หมกจู้ให้ฮ้ายหัวแก้ง
สาวคำแพงอยู่เฮื้อนกินฮ้าง
ฮ้ายคำเฮี้ยจี่มาไล่จัว
ป่องบ่ได้ใส่เสื่อดอกคำ
หมักปลาแดกให้ฮ้ายหัวแก้ง
แก้งปีกเอานกมาแกง
(เลียง วิศิธา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๕. โอ โลงชามือนาหนองบัว
ข้าวสองปั้นสู่ขวัญแมงมอ
ตำข้าวเหล่าไปเว็นเฮื้อนหลวง
แม่เจ้าป้อยตำหูกะแปก
น้องบ่เล่นแกวงขึ้นหลังคา
ควายชนจัวแมงมอดคน้ำ
แมงมอเฮี้ยผู้มาส่งข้าว
เก็บผักจวงไปเว็นเฮื้อนน้อย
ซื้อหมากแปบมาให้น้องเล่น
แมวกินปลาตบกะ โปก โปะ โปะ
(เลียง วิศิธา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๑๖. โอนชามือือนาคคุ้ม
 ไทเมืองแขงเขาได้เคี้ยวหมาก
 ควายเขาเสี่ยเขาลืมห่อข้าว
 หาคะเว็นเท่าค่าเท่ามิด
 ฮอดคนกโนตบปีกเว็นถ่า
 ปลาโตนน้ำควักควักเป็นทอง
 เขาเห็นเห็ดละ โงกเขาบ่ลงเอา
 เขาเห็นผีบ้านเล่นเข้าป่าดาเจียวยงยง
- อีปู่ย่าเฮ็ดควายเข้าสวน
 นกจอกฮ้องอุ่มลาอุ่มลา
 ฟ้าแสงมิดไก่อ้น้อยกินกา
 นกกระแต้ลงมาเที่ยวกลางดง
 อีป่าเอ้ยไล่ให้ข้อยแด่
 อยู่นั่นชนมันหล่น
 เขาตันดั่งฮ้องตายก็กก้าก
๑๗. โอโตนชามือือนาเป็นที
 เดือนสิบสองกะเว้าดอกจิว
 ดอกเคือดั่งกั่มหน้าไล่ดิน
 เล่นซู้แล้วเดินขึ้นเดินลง
 ฮั่วข่วมฮั่วแล้วจ้าแจ่วหัวป่า
 เว้าบ่เพื่อแม่แต่บ่บ่ฟัง
 ซักคนเท่ามาเป่าเหล็กไฟ
 แอ้ไล่ชนแมงลนไล่ป่า
 แมงหมี่ตบมือบั้งก็อพอดจ้าว
 หมากแดงหล่นควัน
 สวนผักกาดตลาดดอกคำ
- ไทเมืองลุ่มเขาได้กินแดง
 เคี้ยวหมากแล้วเลี้ยงจิวเลี้ยงควาย
 หาแต่เข้าเท่าค่ากะบ่เห็น
 เขานั่งถ่าอยู่ห่มกักโก้
 ฮอดหนองนาเขาเล่นเวลา
 นางสิบสองเขาจี้ควายเลาะโคก
 เขาเห็นงูเขาเขาบ่ลงมา
 คำข้าวตุงไปนำฮอยซ้างคำข้าวผ่างไป
 นำฮอยควาย
 อีนวลให้ฮอยากินตั้นนกจอก
 ปลาผาฮ้องอุ่มหมัดอุ่มหมัด
 แม่มันตกลาแพ้ว
 ควายอีโซ้งลงมากินกล้า
 บ่ไล่แล้วฮอยันแม่มันชน
 โต๊ะ ลง ต่ง ควายน้อยแทงเขา
 ก็กก้ากก็กก้าก
- (พิการ ชะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- เดือนสิบสี่กะเว้าดอกทอง
 ดอกจิวบานดอกจานเฮื้อ
 ผัวเอาศีลลาวมาเล่นซู้
 ซักกะโฮยง โคงเคงขวาม
 ป่าสะโด้เว้าไปเว้าแพ้ว
 ฟังเสียงหัวอีตาพ่อเฒ่า
 ให้เซียงไฟมาเป็นญ้อแอ้
 แมงม่าไล่แทงแมงแดงเป่าปี
 หมากพร้าวหล่นแขง
 ซอกแซกดอกกล้าควน
 สองดินตำหมากไข่ม้าอายแตก

- หมกปลาแดกใส่น้ำเอี๊ยะเจี๊าะ
มือช้อยเหงะอันชูท้วงช้อยเถาะ
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๘. โอโตนชามือนาหนองบัว
ควายชนขัวแมง โมตักน้ำ
ข้าวสองปั้นสู่ขวัญแมงโม
แมงโมเอี้ยตำหูกกะเป๊กกะเป๊ก
ชื้อหมากบักมาให้บักอ้ายเล่น
บักอ้ายบ่เล่นดินเตะขึ้นหลังคา
เซียงจำปากับบักเซียงนา
ตบกะ โปก โปะ โปะ
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๑๙. โอโตนชามือนาหมากกะไค้น
โตนลงโพนสะน้ำท่วนๆ ตาเถาะน้ำมาป้านคั้นแท
นกกแดงเต็งมาตีฆ้อง
นกกองย่องตีฆ้องปาวคน
เห็นคนมาเป็นหยังบ่ท้วง
ตาค้วงตาค้วง แก้วพุ่มพวงตาค้วงขึ้นหมี่
นุ่งขึ้นเกี๊าะมางามตัวเตี้ย ตี้ยมาหวย
พี่ป๋ายมาเห็นหน้าน้อง
หน้าละก้องกันขี้เหลียวหน้า
เหลียวหน้ามาเบ็งคนตำเค็งคับถิ้นคับลาย
ลายคับเสื่อลายขึ้นลายเสื่อ
ไต่บ้านเหนือเข่าขี้หลังให้
ไต่บ้านไต่อยู่ขอบสองคน
หน้าละมนฮอยคนสองคู่
เมืองเราอยู่ปากขัวมศาลา
เซียงอัญญาถามหาบ่บอก
เมืองน้อยๆ อยู่ขอบซาเวียง
ไปเพียงๆ สาวสานไม้กาด
หมาอุบาคเด็นสักชะโฮง
สักกะ โยง โยงเงงขึ้นปายไผ่
ค้อนบักอ้ายใส่หัวล้านแตกคู่ย
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๒๐. ชะน้ำมวกใส่ตาแมงแดง
ตาแมงแดงตาคิดตาคิ้ว
ดาหลิวไปเก็บบอน
ดาซอนๆ ไปเก็บหมากม่วง ไม้ม่วงฉันเต็คว
ขอไข่เป็ดมาด้อนหลาน
ขอข้าวสารมาด้อนพ่อแม่
พ่อแม่ให้อัยากิน ไข่นกยูง
นกยูงเอี่ยมัน ไปหาฮอง
นกกอกเอี่ยมัน ไปหาฮัง
หาฮังหยังหาฮัง ไม้ไผ่
ไม้ไผ่หักท๊ับๆ แถบๆ
อ้างเพ็นคิตีให้อ้าย
คอกด้ายซั้บคอกแดง
แมงแดงซั้บคอกหมี่
สี่ตาม้าห้าตาแมว
ทกนกเค้าแก่นกกะบา
สิบคังหมาเข้าผ่าเข้าฟ้างข้างมาแล้วอีกโอี๊ยะมาแล้ว ปลาโคขิ้นโพนแฮด
ไก่ผู้แฮดเดื่อเงินเดื่อคำ
หมากไข่ห้าข้างออก

- หมากกอกสุกสองพัวมาลวย
ไปส่งคู่ไปสอดเคียงนา
ป่องไม้ไล่แขวนคอไม้ไล่
ปลาสัยขึ้นน้ำของ
เจ้าอ้อล่อตกตม กินจนมือนายเขื่อนต่ำ
๒๑. โอโลนชามือน้ำสาวต้นกบ
เข้าป่าแกเขาแนเสียมไล่
โป้โหลขึ้นเขาโป้โหลนำ
อินายเบ๊ะบาคำเบ็งบ่าง
น้ำออกบ่อไหลมาทุ่มๆ
เขาไล่จ้วไล่ควายเข้ากินสวนอ้อย
ชื่อใหญ่มาตาฟิวปากเกียง
๒๒. นอนเสี่ยช้ออินางน้อยนอนช้อ
หมุหมาลิตมาเจาะแก้ม
เหมะเจ้าไปมื่อไฮ่หมกไข่ไก่มาหา
ไให้นางนอนอยู่ถ่าสาแม่อีหล่ามา
๒๓. นอนสาหล่าลับตาแม่สิกล่อม
เก็บหมากส้มจิม้อนมาด้อนเจ้าเคื่อ
๒๔. นอนสาแม่เขอลับตาแม่เขอ
นอนหลับแล้วอู่แก้วแม่สิไกว
แม่สิไปตักน้ำพินมานั่งเข้า
๒๕. นอนสาเคื่อเคอหล่าลับตาแม่สิกล่อม
มาปนาเอาบั้งปลามาด้อน
- ไทนาหลายลือแหวนตั้งโก่ง
ไปส่งกาไปสอดคั่นไม้
ปลาคุกขึ้นน้ำน้อย
สองผัวเมียตกตำอ้อล่อ เจ้าอ้อล่อ
จี้กะหล่าคำคิมอีกโอยอีกโอย
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- สาวหลบต้นแย้แล่นแท้แล้แล่นเข้าป่าแก
เข้าป่าไฟเขาสบเสียมนำ
กำคอแลนแมนก่อนจี่ซ้าง
เคอะเคื่องมือนาฝนตกมาแต่บ่อ
อินายเมืองนั้นเขาว่าไก่อไก่อ
มื่อยังน้อยเขาบอกว่าช้อ
เลี้ยงตาฟิวแต่อีตาฟือเฒ่าอ่อย
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- นอนบ่หลับกับแก้สิมาจีอะตา
แต่มแต่ม อีแม่บ่ควร
เหมะเจ้าไปมือนาบั้งปลามาด้อน
(พิการ ยะฮวดสา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- แม่ไปนาเก็บหมากมาด้อน
(เพ็ญ ศรีบุญเรือง. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
- นอนสาหล่าลับตาแม่สิกล่อม
นอนสาแม่เขอลับตาสาแม่เขอ
นอนสาถูกล่าลับตาสาหล่า
(สมจิตร เย็นวันทนา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
- แม่ไปไปไฮ่เอาบั้งไก่มาหา
แม่เลี้ยงม้อนนอนอยู่สาขปอ

- นอนสาเด้อเด้อหล้าหลับตาแม่สิกล่อม แม่ไปไฮ้เอาปิ้งไก่อมาหา อือ....อือ
(สมร บุญศรี. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๖. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม เสียงโห่งโห่งเยี้ยวเหี้ยใส่แม่
ลูกน้อยไห้มได้กระบอง
(สมร บุญศรี. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๗. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม เจ้าบ่นอนบให้กีนกล้วย
แม่ไปห้วยไปช่อนปลาชิว เก็บผักตี้วมาใส่แกงเห็ด
ไปใส่เบ็ดเอาปลาค้อใหญ่ อย่าฮ้องให้แมวป่าสิจกตา
(สมร บุญศรี. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๘. เจ้าเป็นหญิงให้เจ้าไปไหว้ เจ้าเป็นชายให้เจ้าไปบวช
ไคยยังวดในศีลในธรรม ได้จ้นำคุณพ่อคุณแม่
พอได้แก่บุญขึ้นสวรรค์
(ไล สุมังคะ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๒๙. อืออือนอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม แม่ไปไฮ้เอาปิ้งไก่อมาหา
แม่ไปปนาเอาปิ้งปลามาป้อน แม่ไปเลี้ยงม้อนให้นอนอู่สายไหม
อืออือนอนสาหล้าหลับตาอย่าฟ้าวตื่น
:
(ไล สุมังคะ. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
:
๓๐. นอนสาแม่เยอ แม่เขาไปไฮ้จี้ควายเขาหลา
ขาหนึ่งคู้ขาหนึ่งเหยียดชอย สองขาหน้ายันไปกุ่นกุ่น
สาวไล่กันชี้ดินไผง นอนสาแม่เยอนอนสาลูกเยอ
หลับตาไปอ้วยช่วย เห็นไผมาขายกล้วย พ่อสิซื้อให้กิน
แม่เจ้าไปไฮ้ เฝินสิหมกไข่มาหา แม่เจ้าไปนา เฝินสิหมกไข่ปลาต้อน
แม่เจ้ามาฮอด แล้วจึงค้อยดินกินนม
(หนูแฉ่ว ว่างงา. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๓๑. นอนสะหล้าหลับตาแม่สิกล่อม นอนตื่นแล้วจึงค้อยกินนม
แม่ไปไฮ้หมกไข่ไก่อมาหา แม่ไปปนาหมกไข่ปลามาป้อน

แม่เลี้ยงม้อนเล่นเข้าป่าสวนมอน

(ที โปสาธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๒. นอนสาเคื่อหล่าหลับตามแม่สิกล่อม
นอนจริงจริงหลับตาจ้อย จ้อย
เขาขายกล้วยแม่สิซื้อให้กิน
นอนอยู่แก้วในอยู่สายไหม
นอนอยู่ไทยกวยไปโดนต้น

นอนแต่เข้าเจ้าอย่าดึง
ลูกอ่อนน้อยหลับแล้วแม่สิกวย
อย่าสูดงนอนสาลูกแก้ว
แม่สิไกวไปมาไวไว
กวยโอนเอ็นหลับแล้วอย่าดึง
(ที โปสาธรรม. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๓. นอนสาเคื่อ
นอนสาเคื่อ
เห็นไผมาขายกล้วย
แม่เจ้าไปไฮ้
แม่เจ้าไปนา
แม่เจ้ามาฮอด

หลับตาสาเคื่อ
หลับตาช่วยช่วย
พ่อสิซื้อให้กิน
เพิ่นสิหมกไข่มาหา
เพิ่นสิหมกปลามาต้อน
แล้วจ้งค่อยตื่นกินนม
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๔. นอนสาเคื่อหล่า
แม่เจ้าไปไฮ้
แม่เจ้าเมียนา
แม่เจ้าฮอดแล้ว

หลับตาไวไว
ยังบ่ทันมา
ยังบ่ทันฮอด
จ้งแอ้วกินนม
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๕. นอนสาหล่าหลับตาสามีเขอ
แม่ไปนาหมกปลามาป้อน
นอนคะแคงอยู่กกไม้เน็ง
จับอั้งแล้วเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย
เดินเข้าป่าเห็นนกแจนแวน

แม่ไปไฮ้หมกไข่มาหา
แม่เลี้ยงหม่อนอยู่ป่าสวนมอน
ฟังเสียงเข็งน้ำบ่าวเขียงลามาจับอั้ง
ควายคูเสียวแม่คูค่า
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๓๖. ตาเว็นเอ้ยขึ้นสี่แคง ๆ
ยามมื่อเข้าสี่ตาเว็นเจ้างาม

ยามแสงส่องแสงสุ่มื่อ
เหวนงามให้หลานข่อยदै

- เอาหลานแบมือมาให้เพื่อน
ให้บักहांเจ้าใหญ่เจ้าสูง
มีความหัวเป็นนายเป็นขุน
ลีให้แสงทองแสงคำ
เจ้าลุงเป็นขุนเป็นท้าว
ให้ผลาญอุ้มชูเจ้าไว้
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๓๗. เออ เหน เออ เอ้อ เออ
แม่ลีไปเงินฝ้ายเดือนหงายเล่นผู้บ่าว
หมู่เพื่อนกินปลาข้าวโตท้อหัวเฮือ
โตได้กินปลาชี่ก้างเที่ยงซำเพิ่นสิทาน
ฮือ ฮือ ฮือ ฮือ
นอนสาหล่าหลับตาเว้าง่าย
นางเพื่อได้พอน้ำมาเลี้ยงให้ใหญ่สูง
ได้กินปลาเสื่อโตท้อหัวซ้าง
นอนสาเคอ หลับก่อนแม่เคอ
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๓๘. นอนสาเคอหลับตาสาเคอ
เสียงแมวโพงฮ้องมาง่าว่งาว
นอนอู่แก้วหลับแล้วแม่สิกาย
ถักเชือกข้าวไว้คต้อคอแมว
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๓๙. อีนายแต่ว่าข้าวคันโพธิ์
แต่ไปบ่ได้กะใดขึ้นบ่มี
คนสิซำทั้งบ้านทั้งเมือง
แม่แต่ว่าหลานเหลน
อีนายผีโพงขึ้นไปดำซ้อย
กะใดดี ๆ สิมีเมื่อหน้า
อย่าร้อนเคืองหลายเคอ
เจ้ายังสิได้อยู่เดือน
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๐. ผีโพงเป่าขึ้นเฝ้า พระยาผี
มิ่งไปจ้องกินตับกินไต
เป็นได้มีไฟให้ ไฟฮ้อง
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๑. นอนสาเคอลูกน้อยพ่อเฮย
เจ้าบ่แถมไก่อ้อยสิตอดหน่วยตา
เจ้าบ่นอนแมวโพงสิขบแก้ว
เจ้าบ่นอนหมากสิคาคิหล่นจากขวัน
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๒. หัวโตกิโลละบาท
หัวโตกะไปตัดจี่
ขายตลาดกิโลสลึง
แมงจ้ำบี่ไล่จี่ใส่หัวโต
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)

๔๓. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปไฮ้สิมกไข่มามา
ให้เจ้านอนก่อนกล่อมอย่าได้ให้
แมวโพงป่าสิจกตาอินางน้อย
ให้เจ้านอนหลับแล้วอู่แก้วแม่สิไกว
แม่ไปนาสิมกปาลามาป้อน
แมวโพงป่าเข้าเล่าสวนยา
ให้เจ้านอนลงอู่อย่าสูติง
(แขวง คำชมภู. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๔)
๔๔. นอนสาหล้าบาคานลูกแม่
ฝูงเสื่อฮ้ายกลางคีนมันเที้ยว
นอนสาหล้าสายตาลูกมิ่ง
นอนสาหล้านอนอู่สายป้อ
นอนสาหล้าบุตราลูกแม่
นอนสาหล้านอนนาคงคอน
เจ้าหากเป็นชายโทนพ้อมมีมาเลี้ยง
เสื่อสิขบคาบเคี้ยวบ่าท้าวให้เล่านอน
กาเววอนพ่องฮ้องนางน้องฮ่าไฮ
เก็บคอกไม้สองกิ่งบูชา
เอากันญกับ โถนมาตั้ง
เพิ่นสิเทียบอาชญาองค์หล่อ
คนตาเบือนอย่าได้เอาเป็นหมู่
อ้อ อ้อ คำแพงนอนเตื่อ
นอนหลับแล้วแม่สิไปซ้อกล้วยมาให้เจ้ากิน
แม่สิไปซ้ออูมาให้เจ้านอน
แม่สิไปซ้อคุณมาไว้ถ้าเคี้ยว
อ้อ อ้อ หล้าน้อยนอนเตื่อ
นอนในเขาในไพรคั่งชะนีนางไม้่นอนอู่แพรลาย
นอนหลับแล้วอย่าอวรงค์กลางป่า
เด็กข่อน ๆ กาเววอนเค้าอ่าน
โอนซาใหม่ไกวไปตลิ่ง
เจ้าห้วมาแล้วเอาศาตมาปู
น้ำเต้าตั้งขันหมากมาเสียง
เพิ่นก่อไม้มาไว้เฮ็ดเฮือน
นอนอู่อู่หลับตาสาเดื่อ
นอนสาแดงคำแพงลูกแก้ว
แม่สิไปซ้อดินมาให้เจ้าอู่
แม่สิไปซ้อหมอนมาให้เจ้าหมอน
แม่สิไปซ้อเหนียวมาไว้ถ้ากิน
(ศรีเทิน ดาบศรีพาย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)
๔๕. อ้อหลับตาสาแม่เฮื่อ
แม่ไปไฮ้ซี้ควายเขาลา
ขาหนึ่งคู้ขาหนึ่งเหยียดชอย
ตุ้กะช่างเขาละกะช่าง
นอนอู่ผ่านอนสาแม่เฮื่อ
แม่ไปนาจี้ควายเขาตุ้
ลมวอย ๆ ซี้ควายลอยน้ำ
ลงไปล้างขายได้ท้อกิน

ผู้แลกข้าวเขาเลแลกปิ่น

ผู้แลกช้อนเขายาวแลกกระบอง

(ศรีเทิน คาบศรีพาย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๖. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
แม่ไปนาได้ปาลามาป้อน
ให้เจ้านอนตามคำแม่ว่า
ไปเก็บบอนวัวควายคาคอ
สาวบ่อดันกะฮ้านเป็นแม่บี
นอนหลับตากะอย่าให้สะคุ้ง
ค้ำหลายๆ กะขายเอาเงินเบี้ย
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ ๆ

แม่ไปไฮยังบ่อดันมา
แม่เลี้ยงม้อนอยู่ป่าสวนมอน
น้ำอยู่ท่าพินอยู่ในคอน
มีฝักหลอกเต็มคั้งหลายอัน
แม่เจ้าบอกระให้แก่อำคา
คงมานเจ้าสีค้ำผ้าแพรลาย
ค้ำตัดเสื่อให้เจ้านุ่งนอน

(ศรีเทิน คาบศรีพาย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๗. นอนสาหล้าหลับตาแม่สิกล่อม
ลงไปไทยชายไหมชายหลอด
บายแลง ๆ แม่สิแกงเป็ดไก่
ขอให้แต่กวนพ่อกวนแม่
เด็กอนซอนหมู่เข้านอนมิคมี
อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ ๆ

อีพ่หอมมเขาไปค้าขาย
หลบคืนมาได้ปาลามาป้อน
อย่าสิวนเป็นผู้เป็นคน
ขอให้แต่ลูกหลับลูกนอน
นอนสาหล้าหลับตาเจ้าอย่าแอ้ว
นอนหลับแล้วจั่งตื่นกินนม

(ศรีเทิน คาบศรีพาย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)

๔๘. นายอำเภอพินกะว่าเจ้าผู้
ยามหัวลมหอมคอกฮังพี
ไฟต้องการบุตตาลูกน้อย

นอนอยู่ไผเห็นก็อยากชม
ยามเดือนสี่หอมคอกฮังบาน
ค้ำม้อย ๆ มาแล้วจั่งนอน

(ศรีเทิน คาบศรีพาย. สัมภาษณ์ : ๒๕๕๕)